

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona
Egy hónapra 2 korona

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
6-basábas betű sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.

Nyitdíj sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 257.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut. 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1902.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Stauber József.

Szerda, július 23.

Mai számunk főbb közleményei:

Vezércikk: A város és a közműhely.
Pangermán izgatás a magyar nyelv ellen.
Száz ember halála.
Az aradi pék-sztrájk.
Menj vissza hozzá!
Zavargások a pihenő miatt.
A bolero vége.
Öngyilkos színésznővendék.
Schlauch szülőháza.
Eladó szivek.
Éljen a királyné!
A rab-kisasszony rajzai.
A bűn gyermeke.
Megdézsmált örökség.
Tárca: A temetőben. Irta: Csehov Antal.
Regény-Csarnok: Hipnózis. Irta: Hardy I. D.

A város és a közműhely.

— Levél a szerkesztőhöz. —

Arad, július 22.

Az Aradi Közlöny mai vezércikke és a tárgy fölött közölt referáda alapján örömmel konstatalom, hogy remélhetőleg ezentul a bizottsági értekezleteken az érdekelt felek képviselői részt fognak venni, a mi az értekezlet tárgyát képező ügy tisztázása és alapos ismertetése érdekében nemcsak helyes és üdvös, de egyuttal hasznos is lesz.

A tegnap tartott bizottsági értekezlet tárgyát azon kérdés képezte, vajjon milyen rekompenciát kíván a villamtelep annak ellenében, hogy a város tulajdonát képező telken egy közműhelyt létesít? A társaság egész helyesen kérte a várostól azon telekrésznek a tulajdonába való át-

engedését, a melyen a közműhelyt létesíteni szándékozik.

E kérelem elfogadásával — szerény véleményem szerint — a bizottság megadott volna a társaságnak annyit, amennyit kívánt, anélkül, hogy a város valamely áldozatot hozott volna.

A villamossági részvénytársaság a telekátengedés iránti kérvényével az ügyet úgy a maga, mint a város részéről elintézettnak vélte és így nem is tartotta szükségesnek a létesítmények terveit és költségvetését, a közműhely használati szabályzatát és a fizetendő használati díjak tervezetét elkészíteni és mindezt az értekezletnek bemutatni.

Az értekezlet azonban a villamtelep kívánságát kétszáz négyszög öl telek átengedése iránt nagyon szerénynek találta és tanulmányozás és számítás nélkül megegyezett a kérvényező társasággal, hogy:

1. A kizárólagosság tizennyolc esztendővel meghosszabbítottik;
2. a koncesszió tiz esztendővel hosszabbítottik meg és
3. a nappali áram szolgáltatása ellenében a községi adó alól felmentetik a társaság.

Számítsuk át az adott koncessziókat és az ellenértéket pénzbe. A társaság kér a várostól egy telekrészt négy-ötezer korona értékben annak ellenében, hogy negyvenhét év múlva a létesített közműhely részére a már ezen idő letelte után a város tulajdonát képező villamteleptől a

szükségelt áramot készpénzért vásárolhassa. Ennyi volt a társaság kívánsága. Engedélyezett pedig a bizottság először tiz évi koncesszió-meghosszabbítást.

Alapul véve azt, hogy Aradváros lakossága 47 év után kilencven-százezer lélekre fog rugni, az áramfogyasztás legalább kétszer annyi lesz, mint eddig; a villamtelep által az 1901. év után kimutatott harmincötezer korona tiszta haszon akkor legalább évi hetven-nyolcvanezer koronával számítható és így a tizéves koncesszió-meghosszabbítás nem csupán akadémiikus értékű, hanem legalább hétszázezer korona értékű. Azon felül a tizennyolc évre szóló kizárólagossági jog sem éppen valami megvetendő adomány oly társasággal szemben, mely a fogyasztók megelégedését nem valami tulságosan bírja. És talán a város — mondjuk a fogyasztó közönség — érdekei is számbaveendő tényezők. Vagy nem?

Mindehez ráadásul még tiz évi községi adómentességet hozott a bizottság javaslatba, a mi tizennégyezer koronának felel meg. Ezek ellenében pedig kilátásunk van 57 esztendő után egy 57 évig használatban volt kétes értékű közműhelyre és néhány ezer kilo watt-óra nappali áramra.

Egész helyesek voltak Neuman Adolf bizottsági tag ur aggályai a felhozott határozatok tekintetében. Én, mint a város törvényhatóságának bizottsági tagja, szintén aggályaimnak adok ezen az uton kifejezést. Felkérem a kiküldött bizottságot, hogy ezen elég fontos ügyet vegye ujból

TÁRCA

A temetőben.

Irta: Csehov Antal.

— Ki az?
Semmi válasz. Az éjjeli őr nem lát semmit, de azért tisztán hallja a szél és a falevelek zugása közepett is, hogy előtte a fasorban jár-kál valaki.
Sötét márciusi est volt. Felhők borították az eget. A föld és az ég valami mélységes, áthatlan sötétségbe volt burkolva.
— Ki az? — kérdi még egyszer az őr, mialatt tapogatózva megy előre. Ugy tetszik neki, mintha beszédet és visszafojtott nevetést hallana a közelben.
— Ki jár itt?
— Én vagyok, öreg! — feleli egy reszkető hang.
— Hallom, de ki az?
— Egy erre járó...
— Miféle erre járó? — kiált most dühösen az őr, hogy a félmét ilyenformán palástolja.
— Az őröd hoz téged ide? Mit csatangolsz éjnek idején a temetőben!?
— Hát ez temető?
— Mi volna más! Magától érfetődik, hogy temető. Még azt sem látod?
— Oh, oh, oh... szentséges szűz anyám!
— és egy öreg ember sóhajtozása hallatszik
— Nem látok én semmit, semmit... Nézd

ezt a sötétséget... Micsoda sötétség! Oh, oh, oh...
— De hát ki vagy?
— Én?... hát zarándok vagyok, egy szegény zarándok.
— Zarándok? Az ám! Afféle iszákos... vén naplopó... részeges csavargó, a ki azt sem tudja bizton, a lábán áll e! — mormogja az öreg, kit a vándor sóhajta kissé megnyugtattott. — Csak veletek álljon szóba az ember! — gondolja. — Az ilyen egész nap iszik mind, oszt éjjel a gonosz kergeti. De nekem mégis úgy tetszik, — szólt megint fennhangon — hogy nem vagy egyedül. Ugy tetszik, mintha még ketten-hárman volnának veled.
— Magamban vagyok, öreg, egyedül vagyok én... Egészen egyedül... Oh, oh... A bűn... a bűn...
Az őr a sötétben nekiment a vándornak. Megállt előtte.
— Hogy kerültél ide? — kérdi tőle.
— Eltévedtem. Mitricshez akartam menni a malomba, oszt eltévedtem.
— Ostoba! Hát erre kell menni Mitricshez? Ha az ember Mitricshez akar eljutni, balra kell menni, végig a nagy kocsiuton. A részeg fejeddel már három versztnyire tértél el az iránytól. A városban nagyon fenekére nézhettél a pohárnak.
— Vétkeztem, öregem, vétkeztem. En nem vagyok az, a ki a bűneit titkolja... én... Hát most merre menjek?
— Eredj erre egyenesen, épp ebbe az irány-

ba. Arra lejjebb egy bekerített helyre akadsz, ott aztán fordulj mindjárt balra és eredj végig a temetőn a kis kapuig. Azt kinyitod, aztán mehetsz isten hírével tovább. Csak vigyázz, bele ne essél az árokba. A temető mögött a mezőn át, végig a mezőn, egész a nagy kocsiutra.
— Hát áldjon isten, — öreg, a szenteséges szűz anya védjen meg. De, hallod e, elkísérhetné! Lány oly jó, kísérel el a kis kapuig.
— Van is arra időm! Eredj csak egyedül!
— Könyörülj rajtam, imádkozni fogok érted. Nagyon sötét van. Nem látok semmit, A kezem se látom, még ha a szemem elé tartom, se látom. Milyen sötétség! Kisérelj el, öregem!
— Nincs nekem időm, hogy elkísérjelek. Ha mindenkit így elkényeztetnék, eleje-vége nem volna a kíséretésnek.
— A jó Istenre kérlek, kísérelj el! Nem látok semmit, félek így végigmenni egyedül a temetőn. Félek, borzasztóan félek, öregem. Nagyon félek a sötétben.
— Követelő vagy — sóhaj az őr. — Hát gyere!
Elindultak. Némán haladtak, egészen közel egymáshoz. Nagy köd ereszkedett le. A szél éppen szembe csapkodott velük.
— Nem tudom, sehogysem tudom megérteni, — mondja az őr hosszabb szünet után — hogy kerültél ide? Hisz a kapu be van zárva. Átugrottál a kerítésen, mi? Ha egy ilyen

tárgyalás alá és csak a tervek, költségvetések stb. alapos betekintése és áttanulmányozása után tegyen újabb indítványt és pedig nem éppen az augusztus—szeptember havi közgyűléshez, amikor a törvényhatósági bizottság tagjainak tulnyomó része városunkból távol van, hanem később, a téli időszakban.

Megjegyezni kívánom még, hogy a közműhely-telep létesítése céljából a villamossági társulat kétszáz ezer korona állami szubvenciót élvez, úgy, hogy amint ezen társaság vezérigazgatója a bizottságnak bejelentette, a százhuszezer korona összegű költséggel létesítendő közműhelyért az államtól és várostól körülbelül *egy millió koronányi* ellenértéket biztosítana a villamossági részvénytársaság részére.

Nem volna-e természetesebb és egyszerűbb, ha a villamossági társaságnak a kért telket kizárólag a közműhely létesítése céljára ingyen átengedné a város, azzal a kikötéssel azonban, hogy ezen telep működése napjától kezdve tíz éven át a társulat nappali áramot is köteles legyen szolgáltatni és ennek fejében ugyancsak tíz évre a községi adó alól mentességet élvezne.

Szerény nézetem szerint nincs a városnak szüksége egy közműhelyt már egy fél századdal előbb drága pénzen megvenni, holott a város a villamtelepnek a városra való háramlása napján, vagy még azelőtt a villamossági részvénytársasággal a közműhely átengedése, vagy az áramszolgáltatás tekintetében megegyezhetnék, vagy ha ezen alkudozások eredményre nem vezetnének, a város annak idejében egy új és modern alapon berendezett közműhely-telepet létesíthetne.

Ezen eset bizonyára nem fog beállani, mert nem tétélezhető fel, hogy a villamtelep szívesen át ne engedje annak idején a közműhelytelepet mérsékelt ár mellett a városnak, minthogy a város által előállított olcsó árammal szemben és az ezzel üzemben tartott újabb berendezésű közműhelylyel nem volna versenyképes.

Ezek volnának a tegnapi értekezlet ötletéből az én megjegyzéseim, a miknek

megfontolását figyelmükbe ajánlom törvényhatósági bizottsági tagtársaimnak addig, míg ebben a kérdésben valami elhamarkodás nem történik.

Egy városi képviselő.

Apponyi Budapesten. Apponyi Albert gróf, a képviselőház elnöke, holnap Budapestre érkezik, hogy elintézzze a képviselőház függő ügyeit.

Interparlamentáris konferencia. Az interparlamentáris konferencia bécsi csoportja nagy ünnepekre készül a szeptember 10-én Bécsben összeülő konferencia alkalmából. Tegnapi küldöttök meg a meghívókat Dessewffy Arisztid háznagyti titkárnak a magyar képviselők számára. Ma pedig Pirquet Péter báró, az osztrák csoport elnöke, udvarias levélben értesítette ugyancsak Dessewffy Arisztidet, mint a magyar csoport titkáráról az ünnepegekről, a melyeket a bécsi előkészítő bizottság szeptember 9-től 12-ig rendez. A vendégek ugyanis 9-én érkeznek meg Bécsbe, amikor is ünnepies fogadtatás és ismerkedési összejövetel lesz. Ugyanaznap este Harrach gróf fényes estélyt ad a konferencia tagjainak tisztelőjére. A konferencia idején még három estély két díszbéd és az udvari operában díszelőadás lesz. A magyar képviselők rendkívül érdeklődnek az idei konferencia iránt és már eddig is többen személyesen vették ki a meghívójukat.

Pangermán izgatás

a magyar nyelv ellen.

(Két ál-apostol a törvényszék előtt.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 22.

A szegedi esküdteknek a nyári szünet után ismét pangermán izgatók felett kell itélkezniük. Korn Arturnak, az izgága lapszerkesztőnek táborából került ki az a két jeles ur, akiknek meg fogja majd mutatni a szegedi esküdtszék, hogy a magyar nemzetet nem szabad, de nem is lehet büntetlenül meggyaláznai. Az ügyészség Steinacker Ödön és Krisch Alajos ellen emelt vádat, akik Korn Arthurnak a lapjában bocsájtottak szélnek arcátlan förmedvényeket.

Steinacker azzal a vakmerő állítással kezdte el cikkét, hogy *épp oly kevéssé létezik magyar nyelv, mint akár a svájci, vagy nagybritániai.* Nem jeleznek azok — ugymond — valamely nemzetiséget, hanem csak valamely államhoz

tartozást és állampolgárságot. És így a magyarok részint magyarok, részint németek, szlávok és románok. Ha egy kis-nemzetiség magát nagyítani törekszik, az Steinacker szerint egészen természetes dolog. Érthető és megbocsátható tehát, hogy a magyarok és csehek nyelvük terjesztése érdekében propagandát csinálnak.

De még érthetőbb és jogosultabb, ha a németek, szlávok és románok csupán örökölt nemzetiségük fentartása érdekében sikra szállanak. Közömbösségből vagy gyávaságból elhagyni a nemzetiséget: jellemtelenség, silány haszon végzett feladni még nagyobb gazság.

Az is, aki teljesen beszél magyarul, hü lehet a veleszületett nemzetiséghez. Ki ez ellen cselekszik, a negyedik parancsolat ellen vét. Mert apát és anyát tisztelni azt is jelenti, hogy tiszteljük nagyszülőinket, minden elődünket, leszármazásunkat becsüljük nagyra és ne tagadjuk meg soha.

Es valójában mégis tisztelet és előny, ha valaki a Magyarországhoz való tartozandóságának és állampolgárságának sérelme nélkül a nagynémet nép hozzátartozója és nyolcvan millió, az egész föld kerekességén elterjedt, *kultúra tekintetében minden más előtt tündöklő ember nyelvén beszél.* Azért német-magyar földieim, jegyezzétek jól meg magatoknak, hogy jó magyarnak lenni egyáltalában nem jelenti azt, hogy magyar nyelvűek is legyetek.

A másik vádlott, Krisch Alajos, könyvelő egy fővárosi magánintézetben, de a pangermán vér és érzelem őt is sorompóba hívja az agitáció terén. A „Szellemi lendület” című lendület nélküli közleménye miatt van leszámolni valója az igazságszolgáltatással. Ime, néhány szemelvény a cikkéből:

„A mi „nemzetiségünk” férfiak helyett csuszó-mászókat nemzett. Ha azon elemek, amelyek a mi természetes ellenfeleink, ránk dicséretüknek piszkos bőségszaruját öntik, úgy rosszul állunk, mert olyas valamit tettünk, ami nekik tetszik, tehát nekünk ártott.

A második szomorú tapasztalat az, hogy azon tanintézetek, melyekre mi fivéreink, nővéreink, fiaink és leányaink romlatlan és jámbor kedélyt bizzuk, tisztán ellenünk működnek és a gyermekek lelkében soha helyre nem hozható károkat okoznak. Hogyan tetszik az neked te német gyermek német apja, ha fiad, kinek tanításáért elvonod szádtól a falatot, az

örög ember, mint te átugrik a kerítésen, mi? Ha egy ilyen örög ember, mint te, átugrik a kerítésen, már akkor a vesztét érzi!

— Nem tudom. Fogalmam sincs róla, hogy kerültem ide. Ugy látszik, az örög üzi velem játékát. Isten büntetése. Az örög üzi velem játékát. Elvette a sátán az eszemet. Hát te a temető ör vagy?

— Az vagyok, a temető-ör.

— Csak magad vagy a temetőben?

Olyan nagy szél kerekedett, hogy pillanatra mindketten megálltak.

— Hárman vagyunk; — szólt az ör, megvárva, míg a szélroham elvonul — az egyik most lázban fekszik, a másik meg alszik. Ketten váltjuk fel egymást.

— Hát így van, öregem, hárman vagytok. . . . Hárman . . . Micsoda szél! . . . Milyen szél! Hallják ezt a kedves halottak is odalent . . . Ugy süvit, mintha egy állat vonitana . . . Oh, oh, oh!

— Aztán honnan jössz?

— Messziről. Vologdai vagyok. Szolovkyba megyek a szent városba és imádkozom az emberekért. Uram Isten, könyörülj rajtunk és óvj meg minket . . .

Az ör egy pillanatra megáll, hogy a pipáját meggyujtsa. Leül a vándor háta mögé és meggyújt néhány szál gyufát. A mint fellebben az első gyújtó, pillanatra bevilágítja a faszor részét, egy fehér márvány síremléket, meg egy sötét keresztet; a másik gyújtónál, melyet a szélroham hirtelen elolt, csak egy síremlék vas-

kerítése látszik balra a sötétben; a harmadik egy fehér követ világít meg, s mely egy kis gyermek sírja fölött emelkedik.

— Alszanak a halottak, a kedves halottak — dünnyögi a vándor és nagyot sóhajt — Alsznak a gazdagok és a szegények, az okosak és az ostobák, a jók és a gonoszok. Most mind egyformák ott lent a földben és várják a nagy ítélet-hirdetést. Isten magához veszi őket az örök békeesség honába.

— Gyerünk, gyerünk, eljön az idő, mikor mi is pihenni fogunk — sürgeti az ör.

— Ugy van, ugy van, öregem. Eljön az idő. Mind, mind pihenni fogunk. Nincsen olyan ember, a ki meg ne halna. Oh, oh, oh! Gonoszak a cselekedeteink, a gondolataink fortélyosak! A bűn! A bűn! Oh az én bűnös, telhetetlen lelkem, az én élvsóvár testem! Vétkeztem az Úr ellen és nincs bocsánat számomra sem ezen, sem a más világon. Bűnbe süllyedtem, sárba süllyedtem.

— De meg kell halni! Meg kell!

— Ez az, hogy meg kell halni!

— Hanem egy zarándok csak könnyebben hal meg, mint a magunk fajta? — mondja az ör.

— Hát a hogy vesszük! Különféle dolog! Van igazi zarándok, akit szeret az Uristen és a ki vigyáz a lelki üdvösségére, aztán van olyan zarándok, a ki esténként a temetőben barangol, hogy az örögnek kedvében járjon . . . Igen, van olyan zarándok is, a ki éjnek idején hátulról úgy fejebe üt, ha kedve tartja, hogy menten elmén töle az eszed.

— Kinek mondd ezt?

— Hát csak úgy mondom . . . No, ha jól látom, itt vagyunk a kapunál. Ez az. Nyisd ki, öregem.

Az ör tapogatózva kinyitja a kaput és ki vezeti a vándort a karjánál.

— Itt vagyunk a temető végében; — mondja — most eredj mindig a mezőn, végig a mezőn, oszt kiérsz a nagy kocsiútra. Vigyázz, itt van nem messze a határkő, valahogy belé ne botolj . . . A mint kiérsz a nagy országútra, fordulj mindjárt jobbra és olyan irányban eredj mindig a malomig . . .

— Oh, oh, oh, — sóhajt a vándor, kis szünet után — De nekem tulajdonképpen most már semmi okom, hogy Mitricshez menjek . . . Mi az örögnek mennék én oda? Inkább itt maradok, öregem, veled maradok . . .

— Már minek maradnál itt?

— Hát csak azért . . . Elég vígan vagyok a te társaságodban . . .

— Ugyan jó bolondot fogtál bennem. Azt mondd, zarándok vagy, de úgy látom, értesz a tréfához . . .

— Meghiszem azt! — mondja a vándor nevetve — Meghiszem azt! Érték hozzá. Azt hiszem, öregem, sokáig fogsz rám gondolni. Nem fogod egyhamar elfelejteni a zarándokot.

— Aztán mért gondolnék én rád?

— Hát . . . mert megcsaltalak. Úgyesen megcsaltalak. Hát zarándok vagyok-e én? Nem vagyok én zarándok! . . .

— Nem-e? Hát mi voltál?

iskolából látogatóba jön a szülői házhoz és a német nyelvvel, német erkölcsökkel szemben a legnagyobb megvetést tanúsítja? Itt az iskolában verték bele a katedréről, tanulótársai gyakorolták bele a „nem magyar” iránti vak dühöt és beléje lehelték, hogy ő magasabb lény ekkor, ha a magyar nemzethez iparkodik kötni magát és felolvad abban.

Jegyezd meg, fiad lenéz téged, mert úgy képzeli, hogy ő már magyar. A német tradíciókat, a csodaszzerű német mithológiát, az elenyészhetlenül szép népmondákat nem ismeri, azért hlányzik belőle a szellemi lendület. A községek olvasó egyletei nem szolgálják a helyes célt, az ott rendelkezésre álló lapok többet ártnak népünknek, mint használnak. Látam olyan lapokat, a melyek arculcsapásunkat jelentik, de nélkülöztem azon lapokat, amelyek tényleg önzetlen barátaink. De előbb törekedjék mindenki valósággal németül tanítani és németül érezni, mert így nő államunk nyakára egy egynyelvű proletárság, mely állás és élelem híján a szocializmus karjai közé fogja magát vetni és semmiféle tekintélytől nem riad vissza*.

Ezeket a vad kifejezéseket inkriminálta a királyi ügyészség s a pángermán agitátorok elértek azt, amit vezérük, Korn Arthur elért. Őket is elítéli majd az esküdtsték.

TÁVIRATOK

Kitüntetés.

Bécs, jul. 22. A hivatalos lap jelentése szerint a király Grünhut Sámuel dr. udvari tanácsosnak, az urakháza tagjának, a kereskedelmi és váltójog tanárának a bécsi egyetemen, a Ferenc József-rend középkeresztjét adományozta a csillaggal.

A zágrábi affér.

Zágráb, jul. 22. Francisci Henrik, a horvát regnikoláris küldöttség elnöke Frank József képviselőnek, a regnikoláris küldöttség tagjának ellenindítványa közzététele alkalmából az Agramer Zeitung mai számában a következő nyilatkozatot teszi közzé:

A nevezett küldöttség nunciumára alulírott elnök az 1902. április 17-én Zágrábban tartott negyedik ülésen hozott határozat alapján a következőket jelenti ki: A horvát reg-

nikoláris küldöttség sajnálkozását fejezi ki Frank József dr. képviselő nunciumának hangja felől, a mely némely helyen sértő jellegűt és ezért minden felelősséget elbárit magáról és a horvát nemzetről. Zágráb, 1902. július 22. Francisci Henrik.

A francia kongregációk.

Páris, jul. 22. A lapok azt jelentik, hogy a pápa enciklikát készül kibocsátani a franciaországi egyesületi törvény végrehajtásáról és hogy a klerikálisok és konzervatívok mindjárt az enciklika megjelenése után nagy népgyűléseket szándékoznak rendezni Párisban és egész Franciaországban. A radikális lapok örömmel fogadják a konzervatívoknak ezt a tervét és azt mondják, hogy a törvény eddigi lanya végrehajtása a kormánypárti többség mérsékelt elemében bizonyos helyén nem való rokonszenvet keltett a megrendszabályozott kongregációk iránt. A tiltakozó gyűlések révén az egyesületi törvény ügye visszanyerné régi harcias jellegét.

Pör Mercier ellen.

Páris, jul. 22. Monis volt igazságügyminiszter becsületsértés miatt bepörölte Mercier tábornokot, mert egy gyűlésen becsületbevégo gyanúsításokkal illette. Monis 100,000 frank kártérítést követel.

Száz ember halála.

(Nagy katasztrófa az Elbán.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 22.

Tegnap éjjel — mint röviden már említettük — két hajó összeütkezése következtében borzalmas szerencsétlenség történt az Elbán. A hamburg-amerikai vonalnak Hanza gőzöse tegnap este indult el a hamburgi kikötőből Cuxhavenbe, hova utazókat szállított, éjfél tájban azonban összeütkezött a Nienstedtenből Blankenese felé vitorlázó Primus személyszállító hajóval, a mely a „Trene” dalosegyesületet és vendégeit akarta Cramból Hamburgba szállítani. A Primuson összesen körülbelül százkilencven utas volt. Az összeütkezés olyan erős volt, hogy a Primus kettévált s alig egy-két pillanat alatt elmerült. A segítségére siető gőzhajók megmentették az

Egymás mellett állnak. Tizenöt perc mulik el a nélkül, hogy szólának egymáshoz. Most egyszerre éles fütty hallatszik a szélben.

— Így, most eredj! — mondja a vándor és elbocsátja az őt kezét — Eredj és adj hálát az Istennek, hogy életben maradtál.

A vándor is füttyent, aztán elszalad a kaputól és nemsokára hallani, a mint a sirokon ugrál keresztül. Az őt még mindig félve és most valami rosszat sejtve, határozatlanul kinyitja a temető kapuját és szemét behunyva visszazalad. A nagy faszorban az ut kanyarulatánál gyors lépteket hall.

— Te vagy az, Timofej? — kérdi valaki — Merre van Mityka?

A mikor futva elérte a faszor végét, észreveszi, hogy valami ég a sötétben. Minél közelebb ér a tűzhöz, annál nagyobb a félelme és annál inkább gyötri őt valami gonosz sejtélem.

— A templomban a tűz! — mondja magában — Hogy lehet az? Oh, szentséges menybéli szüzanyám. C akugyan!

Pillanatra megáll a betört templomablak előtt és rémülten néz az oltárra. Minden szanaszét hever rajta. . . . A kis viaszgyertya lángja pislog a szélben. A tolvajok elfelejtették eloltani. Fénye sötétvörös foltokat szór a miseruhákra, melyek a földön hevernek és rávilágít az oltár körüli lábnyomokra. Néhány perc mulva megkondul a temető kisharangja. Az erős szélroham tovaragadja a vészjelző hangokat. . .

utasok egy részét, de még ma délben is hiányzott körülbelül száz ember, a kik valószínűen a tengerbe fulltak.

A részleteket Hamburgból érkezett táviratok így mondják el:

A Hanza folyami vontatóhajó, a mely a hamburg-amerikai vonalé, a gépeknél ütközött bele a Primus gőzösbé, a mely Blankenese mellett nagyon korán kanyarodott be a déli vízi utról az északira. A Hanza a sérült Primust ki akarta tolni a partra, de maga is megfeneklett. A Primus eltávolodott a Hanzától és elsüllyedt. Időközben létrákkal és kötelekkel 50 embert áthoztak a Hanzára, 70 embert pedig a Hanza csónakjai vettek föl. Néhány ember uszva menekült meg. Ötven utas vízbefult. Eddig 13 holttestet huztak ki.

Egy másik, ugyancsak Hamburgból érkezett távirati értesülés szerint a két hajó összeütkezése igen nagy szerencsétlenséget okozott, ám annak nagyságáról még ma reggel nem lehetett semmi biztos tudósítást kapni. Körülbelül csak annyit tudnak, hogy a hajón 190 utas volt. Az összeütkezés éjjel és oly erővel történt, hogy a személyszállító hajó azonnal elsüllyedt. Az eddig Hamburgba érkezett hírek szerint csak kilencven ember szabadult meg, a többi száz a hullámok között lelte halálát.

A Primus katasztrófájáról a hamburg-amerikai vonal igazgatósága a következő nyilatkozatot adta ki: Hanza nevű folyami gőzöcsünk tegnap este derült időben holdvilág mellett lefelé ment az Elbán Brunshausen felé. A nienstädteni kikötőhid közelében a Hanza éjfél tájban észrevette a Primus piros tűzét. A két gőzös utiránya egész világosan eltért egymástól. A mikor a Primus körülbelül 150 méternyire járt a Hanzától, hirtelen balra fordult, úgy hogy a Hanza utirányát keresztezte és épen a Hanza orra elé került. Ez a helytelen mozdulat kikerülhetetlenné tette az összeütkezést. A Primus oly hirtelen változtatta meg irányát, hogy az egyetlen lehetséges és azonnal végre is hajtott művelet, tudniillik teljes erővel való hátrálás, nem tudta megakadályozni az összeütkezést. A Primus irányváltoztatásától az összeütkezésig egy perc sem telt el. — Az összeütkezés után a Hanza azonnal csónakot bocsátott le és köteleket, hágcsókat vetett ki. A csónakok ötven embert mentettek meg. Egyidejűleg a Hanza az északi partra igyekezett kitolni a Primust, de a csekély vízben hamarabb feneklett meg, mint a magasban járó Primus. Az utóbbit lefelé sodorta az Elba árja és száz méternyire a Hanzától elsüllyedt.

Ma érkezett újabb távirataink a következők:

Hamburg, július 22.

A Primus gőzöst holnap estére valószínűleg kiemelik a vízből és ez alkalommal bizonyára sok holttestet fognak találni. A halottak száma még nincs kiderítve. Az adatok 60 és 70 között ingadoznak. A sebesültek állapota javulófélben van és egy részüket már el is bocsátották a kórházból.

Hamburg, július 22.

Attól félnek, hogy az áldozatok száma sokkal nagyobb, mint azt hivatalosan jelentik. Eddig hatvanöt, jobbara női holttestet huztak ki. Ma délig a rendőrségen még ötven ember eltűnését jelentették be.

A buvárok egész nap kutatnak a holttestek után. A megmenekültek rémes dolgokat beszélnek a katasztrófa pillanatáról. Az utasok közt harminc gyermek is volt.

A katasztrófa megtörténte után a csónakázók megmentettek egy asszonyt, kit férje átölve tartott. Mikor az asszonyt

— Halott! . . . Most léptem ki épp a korporsómból . . . Nem emlékszel reám? Gubarev vagyok, az asztalos, Gubarev, a ki felakasztotta magát . . .

— Ekkorát hazudni . . . Az őt nem hisz neki, de azért egész testében remegni kezd és félelmében tapogatózva keresi a temető ajtaját.

— Megállj csak, mit akarsz? — kérdi a vándor és megfogja az őt a karjánál. — Oh, oh . . . no lám, milyen rossz fiu vagy! Itt hagy nál egyedül!

— Eressz el! — kiáltja az őt és kiakarja magát tépni a vándor kezeiből.

— Maradj csendben! Ha parancsolom maradj csendben; úgy legyen . . . Hiába igyekszel menekülni, hitvány gazember! Ha nem akarod, hogy a másvilágra küldjelek, maradj csendben, a mig azt mondom, elég volt . . . Semmi kedvem a várontáshoz, különben rég végeztem volna már veled . . . Maradj csendben!

Az őt alig áll a lábán. A szemét csupa félelemből lehunyja és egész testében remegve, a sövénynek támaszkodk. Szeretne kiáltani, de tudja, hogy ugyssem hallatszanék el az őrházig. . . . A vándor mellette áll és a kezénél fogja őt . . . Három perc mulik el egy szó nélkül.

— Az egyik lázban fekszik, a másik alszik, a harmadik pedig a vándorokat kísérgeti! — dörmög a zarándok — Szápen őrzitek ti a temetőt. Ugyan meg szolgáljátok a béréteket! Nem, öregem, a tolvajok mindig ügyesebbek mint az őtök Maradj csendben, meg ne mozdulj! . . .

a csolnakba emelték, férje erőtlenség vizs-
zahanyatlott a vízbe s abban elmerült.
A mai nap folyamán *huszonöt újabb holtes-*
tet fogtak ki.

SZINHÁZ ÉS IRODALOM.

Eladó szívek.

— Kosztka Mihály elbeszélő-kötete. —

Arad, július 22.

Bizonyára sokan tudják, hogy a fenti cím
egy csomó kedves történetet jelent, melyekre
gondolva, színnel napsugaras jóérzéssel telik
meg az ember lelke. Aki elolvasta, hálával van
Kosztka Mihály iránt, hogy írói tollával olyan
élvezetes órákhoz juttatta az Eladó szívek his-
tóriái révén.

Kilenc elbeszélést tartalmaz a kötet, s a
kisebbségi fele az Eladó szívek cím alatt sorozat-
ot képez. Itt a szív a mozgató, s mint minden
elbeszélésben, a szerelem vásárjába kerül; de a
kötet többi részében is a szívek viszik a sze-
repet egy-egy kis történeten át.

Ezek a szívek egytől-egyig egészségesek
(ha csak a szerelmet nem minősítjük betegség-
nek), s így egészséges emberek. *Kosztka* Mi-
hály hősei is. A szívükben vér van, nem pedig
kód és melankólia, s így igaz az érzésük: nor-
mális, emberi szerelem, amilyen a való életet
mozgatja. A divatos járványoknak ellentállott
ez a könyv, melyben a színeket látják és a
hangokat hallják, nem pedig megfordítva, amint
manapság a sok ultramodern írónál. Sőt, ami igaz-
án ritka és megbecsülendő dolog, az elbeszél-
lések írója — nem is afelett, (amilyen csunya
ez a szó, olyan maga a dolog is) hanem becsü-
letesen, szépen és magyarul beszélteti a hőseit
s így beszél maga is.

Az ügyes elbeszélőt nem kell *Kosztka* Mi-
hályban felfedeznünk, számos munkája után,
mely tárca formájában, vagy kötetbe gyűjtve
megjelent. A meséje mindig érdekes, ha nem
is mondható éppen nagystilűnek. Erre külön-
ben nem is törekszik, hanem megelégszik a
kisebbségi hatásokkal, kerül a probléma hajhás-
zást, s nem akar mindenáron nagyot teremte-
ni. Minden története egy-egy idill, mely rend-
szerint házassággal végződik. Az idilleknek
melegségét, sőt nem egy helyen lüktető forró-
ságát a szív adja meg, s ez az olvasó szívét is
megkapja.

Ha úgy egyfolytában végigolvassuk a kö-
tetet, egy kissé szembeötlő, hogy a történetek
egy része nagyon is rokon egymással, mintha
ugyanazt a mesét ábrmálta volna az írója
hogy egy-egy címmel több legyen a könyvben.
Ezt az tulságos rokonságot a részletekben is
észlelhetjük, s talán éppen a legszebb helyeken.

Mindent összevéve azonban értékes és ér-
dekes irodalmi termék az *Eladó szívek* s meg-
érdemli, hogy sok *vevőre* találjon. (—y.)

* **Az Uránia előadása.** Az újvidéki *Uránia*
tudományos színház ma tartotta első előadását
a nyári szinkörben, melyet szépen megtöltött
a közönség. A *háborút* mutatták be az ősem-
ber dulakodásától kezdve a hadi léghajók és
golyószórók koráig. A vásznon tarka változat-
ban jelentek meg a nevezetesebb ütközetek ké-
pei, majd egyes jelenetek, amelyeket a háboru
zsánerképeinek nevezhetünk. — Érdekességet
adott a képsorozatnak a rendkívül sok mozgó
fénykép; míg azokat, kik műélvezetet keres-
tek, a festők remekel elégitették ki. Holnap,
szerdán, *Magyarország földhelyei* kerülnek sor-
ra, s itt bizonyára sok ismerős kedves tájat
fedez majd fel a közönség.

* **Az aradi színház B. Csabán.** Az aradi
színház elsőrendű tagjaiból alakult társaság,
melynek erdélyi körútja sok sikert és elisme-
rést termelt, csütörtökön B. Csabán rendez elő-
adást. Innen Mezőtúrta, Szolnokra, Kecke-

métre, Félégyházára mennek. A b.-csabai kö-
zönségnek élvezetes estére van kilátása s bi-
zonyára élni is fog a jó alkalommal, hogy a
jeles erőkből összeállított művész-társaság elő-
adásán részt vegyen.

* **Az őrnagy ur az őszi szezonban** ismét
bevonul az aradi Nemzeti Színházba. Ez uttal
nem a Vigszinház kitűnő művészei játszák
azt, hanem *Zilahy* társulata. Az igazgató a bo-
hózáthoz új díszleteket festet, amelyeken *Végh*
István már nagyban dolgozik. Érdekesnek tart-
juk megemlíteni, hogy a pikáns darabot szer-
dán a kassai színházban is bemutatják. *Szen-*
drey Mihály igazgató, ki az újdonságot ren-
dezi, Berlinben látta a darabot, hol tudvalevő-
leg cenzura működik a frivolitás ellen. A da-
rab e cenzurával csak nyer a szellemességben,
Kassán tehát nem a vigszinház szerint, hanem
a berlini előadás szerint lesz előadva. A főszé-
repeket: Bácsné, Baróti, Kőrösi Juci, Szendrey,
Bónis, Hunyady, Ferenczi, Várnay játszák.

* **Új színház Budapesten.** *Gyöngyi* Izsó, a
Vigszinház volt kitűnő művésze, ki ez idő sze-
rint a városligeti színházban játszik, színigaz-
gátónak készül. Egy konzorcium ugyanis kibé-
relte a volt Somossy mulatót és ott színházat
rendez be egy felvonásos operettek és vod-
villekre. Igazgatóul Gyöngyi Izsót kívánják
megnyerni.

* **Csokonai-színház.** Debrecenből írják: A
Csokonai-kör elnökségéhez *Makó* Lajos szín-
igazgató indítványt nyújtott be, hogy a városi
színházat Csokonai Vitéz Mihályról nevezzék
el. Az ügyet a városi tanács augusztus ható-
diki ülésén tárgyalja, s valószínű, hogy a deb-
receni színpadot szeptember 25-ikén *Csokonai-*
színház címmel nyitja meg *Makó* Lajos szín-
társulata.

Az aradi pék-sztrájk.

(A munkaadó nyilatkozata.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 22.

Az aradi péksztrájk nem vert akkora hul-
lámkokat, a mint azt a tegnapi hírek után vár-
ták. A sztrájk mindössze egy műhelyre vonat-
kozott, a melynek négy munkása összeszólal-
kozás miatt beszüntette a munkát.

Klein Ignác sütőmester, a kinek műhelyé-
ben a munkabeszüntetés történt, az alábbiak
közlésére kért föl.

Nem felel meg a valóságnak, mintha ti-
zenkét segédem sztrájkolna, mert a legerő-
sebb munka idején se tartottam hét segéd-
nél többet. A munkát négy segédem szün-
tette be. *Kurca* Oszkár, *Stöcklein* Ferenc, a
kik régebbi segédek, *Karkas* Károly, a ki csak
öt napja van, próbára; a negyedik *Erk* Gyula,
a ki a felbujtó volt köztük. Ennek izga-
tására mondták ki segédeim az úgynevezett
Backstubenstrike-t.

Ma különben *Zubor* Andor h. iparhatósági
biztos ur előtt, a békéltető bizottságban
meg lett állapítva a a tényállás. Segé-
deim előadták, hogy a bérről és egyebek-
meg voltak elégedve. A panasz az volt, hogy
a segédek, miután egy héten át állandóan
elrontották a kenyert és a drágább sütemé-
nyeket, izgatottságomban erősebb kifejezés-
sel illettem őket. Ez, tekintettel arra, hogy
a hanyagságuk egy hét alatt 250 korona kárt
okozott nekem, talán megbocsátható. Erre a
kifejezésre bujtotta *Erk* társait a *Backstuben-*
streick-re, és agyonütéssel fenyegette azt, a
ki dolgozni mer.

Nem hallgathatom el azt a jellemző kö-
rülmenyt, hogy a munkásokat egy aradi pék-
mester, *Merfi* József is izgatta, hogy ne áll-
janak munkába. Tanum rá Rónai rendőrbiz-
tos, a ki rá akarta birni a munkásokat, hogy
munkába álljanak, és ez sikerült is volna, de
Merfi ur megakadályozta.

Az ügyben különben *Greén* Nándor tb. fő-
kapitány urnál megtettem a kellő lépéseket.

Tisztelettel

Klein Ignác

aradi sütőmester

A sztrájk ügyében ma délelőtt tizenegy
órákor békéltető bizottsági ülés volt, melyen *Zubor*

Andor fogalmazó elnökölt. Itt megjelent *Klein*
Ignác és a négy segéd is.

Klein Ignác kijelentette, hogy nem kíván-
ja, miszerint a segédei munkába álljanak, aki
azonban dolgozni akar nála, visszafogadja.

A segédek kimonták, hogy nem állanak
hozzá munkába, s kikérték munkakönyveiket.
Ezzel a békéltető-bizottság feladata véget ért.
Klein más segédeket fogadott a sztrájkolók he-
lyébe.

A bolero vége.

Carmencitta, az a fekete-haju,
tüzes szemű spanyol táncosnő, a
kit Európa minden varietéjében
megtapsoltak, pár napi betegség
után sárga lázban meghalt.

Egy tengerentuli hír érkezése egyszerre
csak megcsendül a fülünkben a castagnette
pattogása, a cintányér csöngése és visszarezeg
a lelkünkben sok forró, izgalmas és mégis har-
monikus hangulatfoszlány. Megcsapja arcunkat.
Sevilla pettyhűdten meleg, de illatos levegője,
meglibben előttünk egy ezerfodru, merev és még-
is hajlékony kis szoknya, melyre szerelmesen
hinti rojtjait egy sokszínű, fényes selyemkendő.
Carmencitta... A szemé tüzeről, a termetéről, a
táncairól, a toilettejeiről, az ékszereiről úgy beszél-
tek már minálunk is, akár csak Párisban, a hol min-
denkinek jó ismerőse volt a „grande espagno-
laise” és a kit nevééről ismertek a *Quartier*-beli
cabarettekben épen úgy, mint a nagy boulevard-
okon.

A hirneves spanyol nő, a ki épen oly ke-
véssé volt spanyol, mint francia, ma hidegen,
némán, csendesesen pihen a sárga dél-amerikai
földben, távol az égbenyuló, keskeny mont-
martre-i háztól, a hol, mint *Dausset* *Carmen*
pillantotta meg a napvilágot, távol a *Folies*
Bergère-től, az *Ambassadeur*-től, a londoni *Em-*
pires színházról, a *Ronachert*ől és *Ósbudavár*-
tól, távol a hízogó villanyfénytől, illattól és
mosolygástól: halva fekszik a nagy énekes és
táncos leány, a kinek hajlékony derekáról sok
fránya rimet komponáltak a poéták a nagy vi-
zen innen.

Oh, hogy nem elégedett meg *Dausset* kis-
asszony az öreg kontinens tapsaival és gyé-
mántjaival! A nagy vizen túl kívánczolt, oda
akarta vinni a torreadorok gunyos és szerel-
mes nótáit, a sevillai táncokat és a valenciai
rojtos fejkendőket. A nagy vándorló, a kit a vé-
re, ez az ideges, sístergő fluidum üzött-hajtott
országrol-országra, megelégette itt a bókokat,
az aranyakat, a régies ivásu imádókat: odavá-
gyott az uj, a szűz talajra, a hol szoknyája
egy libbenésére, derekának egy rándulására úgy
vélte, hull az anyagiakban dusabb, de érzések-
ben naivabb amerikai közönség.

*Rio de Janeiro*ban egyszerre csak feltar-
tótatták őt. Ott, a kinek szemé hunyoriá-
a mindenha parancs volt, kinek keskeny, fehér
kezének mozdulatára meghajolt minden férfi-
derék, őt, a mindenkit legyőzőt: feltartótattatta
a láz. A láz, a melyben égett minden este ti-
zenegyötől tizenkettőig, a láz, a mely éltette,
táplálta, szülte: elégette őt, lecsókolta arcának
rózsáit, kiszívta ajkaiból a pirt, lassan megder-
mesztette hajlékony, hófehér karjait, remekbe
formált csipőit, lábait, megfagyasztotta a lelkét.
Vége a boleronak, a castagnette, utolsó csat-
tanva, kiesett kezéből: *Carmencittát* megölte a
sárga láz.

Akkor, a mikor győzedelmes lábait elő-
szőr illeti az uj földre, a meghódítandó, uj ta-
lajra: karjait nyújtja feléje a láz, mely heléje
fojt minden szenvedélyt, vágyat, lobogást.
Egyetlen táncát sem táncolhatta el az uj tö-
megnek. egyetlenegyszer sem illesztette vé-

kony, finom ujjai közzé a csattogó fekete fa-darabkákat, egyetlenegyszer sem ölthette magára a suhogó selymet, az ezerszínű, rojtos kendőt.

Utolsó s ohajtott, és dacosan öszszeszerített ajkakkal egyszer sem lobogtathatta meg fekete fűrtit a brazilai hódoló tömeg előtt...

TANÜGY.

(=) **Tanítónői kinevezés.** A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter kinevezte *Farkas Róza békés-csabai* állami polgári iskolai helyettes tanítónőt ugyanezen iskolához, a XI. fizetési osztályba, segédtanítónővé.

Menj vissza hozzá!

(Dráma a tengeren.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 22.

Mi, a sima aszfalton élő nyugalmas városi emberek fogalmat sem alkothatunk magunknak arról az életküzdéletről, a melylyel a tenger munkása: a halász keresi meg a mindennapi nyomoruságos kenyerét. Egész irodalma van már ennek a nehéz kenyérnek s *Pierre Loti* mesteri munkájában élénk, megkapó vonásokkal festi képét annak a halász-társadalomnak, a mely a Bretagne partjain sirva eszi száraz kenyerét.

Alig mulik néhány hét, hogy valami tragédia ne játszódjék le azon a francia tengerparton. Az apró, törekény vitorlás bárkák, a melyeken a halásznép tavasszal elindul a tengerek síkjára, őszi visszatértük alkalmával egy kettővel rendszeren megfogynak. Most is két halászbárka eltűnését hozza a táviró, a melyek Uj-Fundland szigete körül a mult napok viharai alatt a tengerbe veszttek. A nyomuk sem maradt meg: csak a hiányukat lehetett konstataálni.

Sulyos veszteség érte a *Marie VII.* nevű bárkát is, a mely tegnap érkezett vissza roncokban Paimpol kikötőjébe. A legénységének a fele hiányzott; a vezetőjük is a tengerbe veszett. A mikor a bárka megérkezett a kikötőbe, megrázó tragédia színterévé lett a szomorú part. Vér folyt ott: egy férfi vére, a kit megölt egy asszony.

Az áldozat neve *Jean Lehare*; a gyilkosáé *Yvonne Monte*. Folyt pedig a vér nem szerelemföltésből, sem nem bosszúból, hanem... a tenger miatt.

Yvonne Monte fiatal, magas, kékszemű leány. Apja halász volt s a tengerbe veszett. Anyja két év előtt meghalt a bubánattól, hogy egyetlen fiát, a család fenntartóját is magával sodorta az Océán. A leány hálót font a halászok számára s abból élt azután. Tavaly egy táncmulatságon a szép *Yvonne* nak azt sugta a fülébe *Jean Lehare*, hogy a pajtása, *Mahu* szereti őt s feleségül venné. Két hétre rá megtartották az esküvőt. Egy hónappal később elkövetkezett a fiatal asszonyra s szomorú válás; a halászat idénye. Volt sirás, jajveszékelés; de mikor az óra indulásra szólított, *Mahu* nak el kellett mennie a *Marie VII.* bárka legénységével. *Yvonne* megeskette előbb *Jean Lehare* t, a férje halászlársát, hogy majd ügyelni fog *Mahura*.

— Esküdj meg, hogy nélküle nem jössz vissza! — kérte az asszony.

— Esküszöm hát! — felelte a legény és nagyot nevetett a dolgon.

Hosszu hónapok multak, viharok jártak, de a *Marie VII.* visszajött ősszel a paimpoli parthoz. Az ujjongás nagy volt s *Yvonne* há-

lisan szorongatta a *Jean* kezét, hogy az urát visszahozta.

— Dehogyan hoztam — felelte a legény. Ő hozott vissza engem!

Es elmondta, hogy egy orkán alkalmával, a mint éppen a vitorlák meglazult kötelékét erősítették meg, egy hullám lekapta *Jeant* a lábáról.

— Ma nem lennék itt, ha *Mahu* mellettem nincsen... A mint észrevette az eltűnésemet, derekára kötött egy kötelet és utánam ugrott... Vissza is hozott. Hej pedig, hogy kavargott a tenger! *Jean* kötele el is szakadt. De azért visszakerültünk.

Az asszony rémülettel hallgatta a férje hősi tettének a hírére s most még jobban szerette őt.

Elmult a tél, jött ismét a tavaszi indulás, a válás. A július 15—17-iki viharok megropantották a *Mária VII.* vitorláját; vissza kellett jönniök a partra. A legénység felét azonban eltemette a vihar, az oceán... És ott veszett *Mahu* is. *Yvonne* és a többi asszony ott lesték a bárkát a sziklaparton és visszafajtott lélegzettel nézték, a mint a halászok előkerülnek a hajó belsejéből. Minden férfi megjelenésére egy-egy csoport örömrivalgásban tört ki. Mint a visszanyert boldogságát, úgy vitte magával mindenik asszony az urát, a kit visszaadott neki a tenger.

Jean Lehare megjelentére nagyot dobbant *Yvonne* szíve: óh, ha *Jean* itt van, itt lesz *Mahu* is! De *Mahu* nem volt a visszatértek közt.

— A tengerbe veszett, — mondta *Jean* szomorúan.

Éles sikoltás volt a felelet; aztán összeesett *Yvonne*, *Jeannak* kellett a karja közt hazaszállítani.

Yvonne magához térve, ismét az urát kérte.

— A tengerbe veszett, — volt a felelet.

— És te ott tudtad hagyni? Te, *Jean*? A kit *Mahu* tavaly hazahozott?...

— Nem láttam, mikor a hullám lesodorta. A szemem tele volt vízzel. Alig tudtunk fogózni...

— De ő látott akkor. De ő tudott fogózni. Ő tudott utánad is ugrani a vízbe!... — kiáltotta eszeveszetteként az asszony s ezzel felpattant, kést kapott és *Jean Lehare* szívébe szurta.

— Menj vissza hozzá te is hát!...

Mire segítség érkezett, a legény elvérzett. Az asszonyt letartóztatták és — kórházba vitték. Az esze megbomlott.

MULATSÁGOK.

(=) **Tűzoltóbál Soborsinban.** F. hó 20-án tartotta meg a soborsini önkéntes tűzoltó-egylet juliálisát a soborsini Czukor-hegyen. majd este folytatta az „Arany szarvas” vendéglőben. A sikerült mulatságon jelen voltak:

Asszonyok: Blau Mátásné, Seidner Morné, Dr. Murády Árpádné, Károlyi Kálmánné, Zsigmond Zoltánné, Zerdik Rigótertné, Frankó Andorné, Herczeg Arminné (Bpest), Boros Lászlóné, Kiss Józsefné, Binder Jánosné, Burgmann Lipótné, Leth Gézáné, Kubinyi Ferencné, Teodorovics Nikorkáné, Reisz Antalné, Gottlieb Ferencné stb.

Lányok: Veronics Antonia (Versec), Erdélyi Etelka, Pakurar Aranka, Boros nővérek, Gottlieb nővérek, Szigárovics Erzsike, Schattelesz Ilona (Arad), Neikuleszk Leticia, Keip Katica, Krenovszky Filippina, Bendl Mariska, Leppel Riza stb.

Zavargások a pihenő miatt.

(Rendőrök a Minorita-templom építésénél.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 22.

Az aradi kőművesek a sztrájk óta sem tudtak megegyezni munkaadóikkal. Azonkívül, hogy a bérharcot, ha csak egy napra is, megismételték, ma délben az *erőszakosság terére* léptek s zavargásokat idéztek elő a minorita-templom építésénél.

Megirtuk lapunk mai számában, hogy az aradi kőművesek négyszázas szervező-bizottsága aláírással egy sértő hangú és izgató szövegű plakát jelent meg, mely arra hívta fel a kőműveseket, hogy délután fél 2 óra előtt ne kezdjék a munkát, illetőleg hogy délutáni pihenőjük ne egy óra legyen, hanem másfél. Vagyis tízenkét órától fél kettőig, s ne egy óráig.

A rendőrség azonkívül, hogy az izgató tartalmu hirdetmény szerzői ellen megindította az eljárást, hat rendőrt küldött ki a minorita-templom építéséhez, hogy ezek megakadályozzák a készülőfélben levő esetleges zavargást. A rendőrök kivonultak az Andrássy-térre s délután 1 órakor tényleg megjelentek a templom előtt a mozgalom vezetői, mintegy ötven kőműves.

(Az ostrom.)

Mikor a munkások az egy órás pihenő lejártával a munkát meg akarták kezdeni, a kivonult izgatók erőszakkal akarták megakadályozni a munka megkezdését. Köveket és tégladarabokat szedtek fel s azokkal akarták inzultálni azokat a munkásokat, akik a délutáni munkát 1 órakor megkezdtek. Majd be akartak rontani az építkezés területére, a hat rendőr azonban megakadályozta ezt a szándékukat.

Erre a mozgalmat vezető kőművesek az építkezés területét elzáró utcai deszka-kerítést kezdték bontani, hogy ezen keresztül jussanak be az udvarra, hogy ott megakadályozzák a munka folytatását. A rendőrök erre telefonoztak a kapitányi hivatalhoz s bejelentvén, hogy a zavargás komoly fordulatot vett, segítséget kértek.

Ez alatt a városban rémhírek terjedtek el a még kezdetén levő zavargás veszedelmes arányairól, többek közt, hogy a munkások, a kik a másfél órás déli pihenőhöz ragaszkodnak, fejszéikkel támadták meg azokat a munkástársaikat, akik a kalapácsot fél kettő előtt felvették. Ebből ugyan egy szó sem volt igaz, a rendőrségtől elővigyázatosságból mégis *husz* rendőr vonult ki a templomhoz, hogy a zavargás továbbterjedését megakadályozhassák.

Nemsokkal később megjelent ott dr. Bedő Árpád rendőrhadnagy is, aki nagyobb veszedelmet nem látván, elvezényelte a sok rendőrt. A munkások ezért megéjenezték Bedő dr.-t, akinek sikerült a kedélyeket valamennyire lecsillapítani s a rend helyreállott.

(Letartóztatások.)

A munkások most már csendben, de a lefolyt izgalmak hatása alatt megkezdtek a munkát, mikor megjelent az udvaron egy *Dorgovits* Lajos nevű kőműves, aki szóval kezdett izgatni a dolgozó munkások között. Ilyen jelzavakat kiabált a dolgozó kőművesek közé:

— Nekték van igazatok, ne féljetek. A munkaadókat, meg a pallérokat kell felakasztani, azok a gazemberek!

A további izgatásban megakadályozta *Dorgovitsot* a rendőrség, mely letartóztatta a féktelenkedő munkást. Ez a letartóztatás még egyet vont maga után. A délután folyamán ugyanis négy kőműves jelent meg *Green Nándor* t. főkapitány előtt, hogy *Dorgovits* szabadon bocsátását kieszközöljék. S ekkor megtörtént az az eset, hogy a négy petícionáló közül

Hesz Fülöpöt a rendőrségem fogták, mert hirtelenében megállapították róla, hogy lopás miatt körözés alatt áll. (Éltelt igazgató.)

Az említett igazgató plakátok és röpiratok terjesztője, mint kiderült, Vajda Imre kőműves-segéd volt, kit ma reggel felelősségre is vont a rendőrség. Vajda bevallotta, hogy ő írta a felhívást s ő szérta szét a városban.

Az iparhatóság Vajdát az 1884. évi XIV. t. c. 162. §-a alapján harminc napi elzárásra és külön harminc napi elzárásra változtatható 600 korona pénzbüntetésre ítélte. Azért szabták reá a büntetés maximumát, mert igazgatásával a nagy fáradságok árán helyreállított békét veszélyeztette.

Vajda Imre a büntetésben megnyugodott s így az jogerőssé vált.

Még három kőműves-segéd szerepel ebben az igazgatási ügyben: Dorgovits Lajos, Siklován Jóca és egy harmadik, akinek nevét ezidőszent még nem tudják. Dorgovits és Siklován tagadják bűnrészességüket s ezért ellenük megindítják a vizsgálatot.

A rendőrség a Vajdával szemben alkalmazott hasonló szigorral fog eljárni azok ellen, kik a röpiratot terjesztik, vagy a dolgozó munkásokat akár szóval, akár tettleg bántalmazzák, vagy munkájukban háborgatják.

Öngyilkos színésznövendék.

(Mátrai Béla halála.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 22.

Megemlítettük a minap, hogy Mátrai Béla a budapesti Vígyszínház főrendezőjének fia el-tűnt. Tegnap délben végre jelentették a rendőrségnek, hogy a Lánchid közelében kifogták a Dunából egy tizenkilenc-husz évesnek látszó fiatal embernek holttestét. A személyleírás teljesen ráillett Mátrai Bélára és a Vígyszínház több tagja is ráismert a szerencsétlen fiatal emberre.

Az öngyilkosság oka az volt, hogy az ifju szerelmes volt egy, a Vígyszínház iskolájába járó színésznövendékbe és azt hitte, hogy szerelme reménytelen. Az öngyilkosságról ma a következő részleteket jelentik:

Múlt hét pénteken id. Mátrai Béla, aki ne-jével együtt Gödöllőn lakik, kerékpáron távozó fiától megkérdezte: — Hová megy Béla?

A fiu, aki már akkor a halál gondolatát hetek óta magában hordta, ezt felelte:

— A városba megyek apám! Estére itthon leszek.

A fiu tényleg a fővárosba kerékpározott és itten írhatta meg valahol azt a levelet, amit imádottjának küldött.

A leány Mátrai színésznövendék társa. Nagyon csinos, okos leány. A Liliom-utcában lakik atyjánál, aki fuvaros. A levelet hordárral küldte a fiu, aki négy sűrűen tele írt oldalon bucsuzott el tőle.

Megírja benne, hogy fiatal, alig husz éves ember léte nem is számíthat arra, hogy valaha neje legyen a leány, akit nagyon szeret. A míg olyan korba jut, hogy elvehetné, ki tudja mi történik addig. Tudja, hogy nagy fájdalmat okoz szüleinek, akik nagyon szeretnék, de nem tud megélni kinos gyöttrődésben és bizonytalanságban. Azért kell neki meghalnia. Levele végén kéri a leányt, hogy mondjon el lelkiüdvéért egy Miatyánkat.

A levél vétele után a leány rögtön a IX. kerületi kapitányságra szaladt, ahol a rendőrtanácsosnak adta át a bucsusorokat.

Amikor a fiu szombaton este nem tért

vissza, a szülők mindjárt rosszat sejtettek. Az apa alig bírta megvárni a reggelt és szombaton már az első vonattal Budapestre sietett és jelentést tett a főkapitányságon, ahol sirva kérte az embereket, hogy kerítsék elő a fiut. A rendőrség meg is tett mindent, de hiába.

A fiunak távozásakor nem volt egy garasa sem és valószínűleg eladta a fővárosban kerékpárját, hogy pénzhez jusson. Az öngyilkosságot még szombaton éjjel követhette el, mert a rendőrorvosi vizsgálat szerint a holttest két napig lehetett a vízben. A pesti lánchidfőnél egy uszályos hajó láncaiba akadt meg a holttest, ahol rögtön, ott a helyszínén felismerték ifju Mátrai Béla holttestét. Semmiféle irás nem volt nála.

A délután folyamán Kafka miniszteri tanácsos és neje, Hegyessy Mari, a Nemzeti Színház művésznője, a morgueban felismerték az öngyilkost, ifj. Mátrai Béla most a morgue hideg márványasztalán fekszik kiterítve. Szülei kívánságára talán nem is fogják felboncolni. Temetésének napja még nincs meghatározva.

Azokkal a hírekkel szemben, melyek a fiatal színésznövendék szerelmi regéjéről szólnak, az öngyilkos apja a következő levelet intézte ma egyik esti lap szerkesztőjéhez:

Szeretett barátom! Nem olvasom, de jó embereimtől hallom, hogy egyik-másik lap az én áldott emlékü Bélám tragédiájából szerelmi szenzációkat csinál és ebben a regényben mi kesergő szülők holmi zsarnokoknak vagyunk fejtüntetve. Vedd kérlek tudomásul a következő adatokat: Az én édes fiam nem 21, hanem 17 éves volt, buskomorságra hajló lelkületét én mint apa igen jól ismertem, miközöttünk a legbizalmasabb baráti viszony volt és ezt a bizalmat az ő végtelen gyöngédsége és szeretete meg is érdemelte. Ennyiből áll az én fiam élettörténete.

Schlauch szülőháza.

(Egy ellelejtett emléktábla.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 22.

Egy elhalálozás révén nevezetessé vált Uj-Arad főutcájának egy alacsony régi háza. Ebben a házban született Schlauch Lőrinc nagyváradi biboros püspök, akit néhány hete nagy disszel temettek el Temesvárott. Az elhunyt iránt tartozó kegyelete Uj-Aradnak kötelességévé teszi, hogy ezt a házat emléktáblával jelölje meg: ezt Uj-Arad képviselőtestülete még évekkor ezelőtt kimondta, de a határozat végrehajtása minden bizonnyal feledékenységéből elmaradt.

Schlauch Lőrinc szülőháza Uj-Arad fő-utcáján van. A mint Aradról Uj-Aradra jönnek a templommal szemben van a Frank-utca; ezt a bór-utca követi. A bór-utca és a fő-utca közös sarokháza mellett levő fő-utcai alacsony, földszintes épületben született Schlauch Lőrinc, Schlauch Pál uj-aradi építőmester fia. A nevezetes ház most özv. Hartmann Andrásné tulajdona; a férje tavaly halt meg.

Uj-Arad képviselőtestülete még 1892. májusában, a mikor Schlauch, áldozásának ötven éves jubileumát ünnepelte, határozatban kimondta, hogy a püspök szülőházát emléktáblával jelölje meg. Az aranymise napján 1892. május 3-án az uj-aradiak küldöttsége tisztelgett előtte és értesítette erről a határozatról. A biborost nagyon kellemesen érintette szülővárosának ez a figyelme, Megölelte a küldöttség tagjait, s azt mondta nekik:

— Nektek ma is a kis Lenci vagyok!

A küldöttség hazajött, de az emléktábla fölállítására, ugyilátszik elmaradt. Most, hogy a

biboros elhunyt, s Uj-Arad a temetésen a magagyászát leróta, újra fölmerült ez az eszme, s most, a mint értesülünk, hozzá is fognak a tiz év előtt hozott határozat végrehajtásához.

Uj-Aradnak ez kettős kötelessége, mert a biboros még életében megemlékezett a községről: 40,000 koronás alapítványt tett a községnek, hogy abból az uj-aradi Misszonyokról elnevezett leánynevelő-zárdát fentartsák. Az alapítvány hasznélvezete egyelőre Schlauch két rokonát illeti, s csakis ha azok elhaláloznak, száll az Uj-Aradra.

HIREK.

Éljen a királyné!

— Mária Dorottya agitációja. —

Arad, július 22.

Erdekes hírt hoz a táviró Párisból. József főherceg leánya, Mária Dorottya, ki Orleansi Fülöp herceg felesége, a központja ennek a híreknek, mely valóságos politikai érdekesség.

Hogy a hir nyomán rá gondolunk a mi magyar főhercegünk leányára, szinte ott látuuk ragyogni fején egy ékességet, melynek aranyfénye királynői koronát jelent.

Mária Dorottya néhány nap óta nagy mozgalmakban szerepel: royálista és klerikális agitációkban vesz részt. Magánál fogadta a katolikus munkás-egyesületet, a pápai zuávokat, a royálista ifjuságot. Ma pedig meglátogatta a Jézus Szent Szive templomot és ott misét hallgatott. Távozóban óriási közönség várakozott reá és lelkesen ünnepelte. A royálista ifjuság ujjongva kiáltotta felé:

— Éljen a királyné!

Ehhez hasonló jelenetek egyre folynak, melyekkel szemben a francia kormány egyelőre passzív szerepet visel.

Nem lehetetlen, hogy az a fényesség, a királyi korona valóságban is rászáll egy napon Mária Dorottya fejére. A francia nép szereti a változatot, az izgalmat. Az elnökség rideg napjai után egyszerre — már csak a gyönyörű királysági színjáték kedvéért is — elkialtja magát az egész ország!

— Éljen a királyné!

A rab kisasszony rajza.

— Az aradi rendőrség fogdájából. —

Arad, július 22.

Az aradi rendőrségnek barátságatlan fogházába az elmúlt napokban két csinos nő vonult be. Ez magában is vörös betűs napja a fogháznak; de nevezetesebb dolog az, hogy a két csinos nő közül az egyik művésznői hajlamokat árult el és valóságos rajzoló műteremmé varázsolta át a fogdát.

Két állástalan kasszakisasszony volt: K. Juszt az egyik, D. Sarolta a másik. Az utóbbi nemrégiben egy aradi családnál benne volt, de azóta a csillaga lejjebb sülyedt. Mind a ketten Temesvárott voltak, s átrándultak Aradra egy kis kalandvadászatra. A rendőrség azonban rajtakapta őket a szerelme tiltott kenyérkeresetében, s mindkettőjüket letartóztatta és a kihágásért több napi elzárásra ítélte.

A fogdában mind a ketten unatkoztak, különösen D. Sarolta. Ez Bőszörményi fogdafelügyelőtől ceruzát és papírost kért s rajzolgatni kezdett. A kisasszony meglepő művészi tehetségnek adta jelét — a mint a kritikusok mondanák. Sorra lerajzolta a fogdafelügyelőt, a foglyok egy részét, a kabinet-alakokat, — aztán a rajzokat megmutogatta. Olyan jól mulattak rajta, mintha nem is a börtönben lennének

Letelt a büntetés, s a fogdából kiszabadultak mind a ketten. Hanem a rajzokat ott hagyták emlékül. Még most is bámulják ezeket a rajzokat, olyan ügyes dolgok. Valószínűleg elteszik a fogda eréklyéi közé: úgy is, ki tudja, mikor kapnak ilyen művészi hajlandósággal megáldott rabnót.

— **A trónörökös vadászbirtoka.** Máramarosról távirják: *Ferenc Ferdinánd* főherceg, a ki nagy barátja a vadászatoknak, szintén bérelt vadászterületet Máramarosban, mint *József Ágost* főherceg. A trónörökös a kincstártól a taracvizi Bruszturától királymezőig húzódó vaddus vadászterületet bérelte ki és már ez év őszén vadászjárásával meglátogatja Máramarost és vadászterületet rendez a vadászterületen. Máramarosban nagy örömet okozott az a hír, hogy a trónörökös is vadászterületi bérlő lett és éppen ezt a szép vadászterületet szerezte meg.

— **A kiegyezési tárgyalások.** Bécsből táviratozzák lapunknak: Holnap ismét felveszik a magyar és osztrák kereskedelmi, pénzügyi és földművelési miniszteriumok szakelőadói a vámtarifa-tárgyalások tanácskozásának fonalát. Holnap kezdik meg ugyanis a javaslat harmadik olvasását, a mely január 15-ikén félbeszakadt. Mintegy ötszáz vámtétel van még függőben, ezek fölött indul most meg az újabb tanácskozás.

— **A német trónörökös Magyarországon.** Egy bécsi sürgöny szerint, az udvari körökben biztosra veszik, hogy a német trónörökös, királyunk kívánságának engedve, résztvesz a vasvári manőveren.

— **Pétevári nagykövetség esküvője.** Bécsből telegrafálják nekünk: Ma délelőtt 11 órakor volt az itteni Augustinerkirchenben *Aerenthal* báró szentpétervári osztrák-magyar nagykövetség esküvője *Széchenyi* Gyula gróf és Felsőcséregy székelyi körüli miniszter leányával, *Paula* grófnővel. Az esküvőn, melyet csöndes mise előzött meg, fényes közönség jelent meg, élén *Frigyes* főherceggel.

Ott voltak még: *Goluchowski* Agenor gróf külügyminiszter, *Szell* Kálmán miniszterelnök és *Láng* Lajos kereskedelmügyi miniszter, *Spaun* báró tengernagy, *Liechtenstein*, *Rudolf* herceg, a király első főudvarmestere, *Nigra* gróf és *Kapnist* gróf nagykövetek, *Budberg* báró és *Serbejev* követségi tanácsosok, *Lützow* gróf osztályfőnök, *Kotz* báró főudvarmester; az ő Felsőcséregy székelyi körüli miniszterium részéről: *Vértessy* Géza miniszteri tanácsos, *Mariaffi* Dávid, *Wocher* Miklós, *Csáky* Napoleon gróf, *Niczky* Pál gróf és *Marsovsky* Mór, azonkívül *Hollán* Sándor dr. és *Skerlecz*, *Iván* báró miniszteri titkárok; a *Széchenyi*-család tagjai közül ott voltak: *Melanie* grófnő és *Aladár*, *Bertalan*, *Domokos*, *Ernő*, *Ferenc*, *Frigyes*, *László*, *Manó*, *Tódor* és *Viktor* grófok, *Hanna* grófnő férjével *Károlyi* Lajos gróffal; a völegény családjára részéről *Aerenthal* báró anyja és két fivére volt itt; a főúri társadalom köréből még megjelentek: *Almássy* Lanke grófnő, gróf *Apponyi* Géza, *Czirák* Béla gróf, *Majláth* József gróf, *Pallavicini* Alfonz örgróf, *Pallavicini* Sándor gróf és neje, *Thun-Hohenstein* Oszvöld gróf, *Thun* Ferenc gróf és *Ernesztin* grófnő, *Thun* Félix gróf és *Gabriella* grófnő, *Colloredo*, *Ferepe* gróf és családja, *Gudenus* báró főlovászmester és neje, *Nostitz* Ervin gróf és *Leopoldina* grófnő, *Nostitz* Ervin, *Cara* és *Litta* grófok, *Metternich* Sándor, *Klementina* és *Paula* hercegnők, *Liechtenstein* *Ferenc* herceg, *Bylandt-Rheid* gróf és neje, *Daun* Emma grófnő, *Zamoiska* grófnő, *Kinsky* Erzsébet grófnő, *Trauttenberg* Agnes bárónő, *Dubsky* Adolf gróf családjával, *Kálnoky* Hugó gróf.

Az esketési szertartást *Marschall* felszentelt püspök végezte fényes segédlet mellett; tanuként a menyasszony részéről *Szell* Kálmán miniszterelnök és *Széchenyi* Ferenc gróf, a völegény részéről *Aerenthal* báró, a nagykö-

vet fivére és *Thun-Hohenstein* Oszvöld gróf. Az esküvő végeztével a fényes társaság villásreggelire a Bankgassei magyar miniszteriumba vonult. Az új pár a férj csehországi birtokaira utazik, a honnan aztán Szentpétervárra mennek.

— **Az angol király koronázása.** A londoni diplomáciai körök nézete szerint, mint sürgönyzik, *Edvard* király augusztus 9-ére nem lesz még annyira erős, hogy a koronázással járó fáradságokat kiállja. Az orvosok azért egyeztek bele a koronázás napjának augusztus 9-ére való kitűzésébe, mert a király kedélyállapota oly jó, hogy biztató reménységre jogosít.

— **Az aradvárosi adókvető bizottság** i. é. július hó 24-én d. e. 9-órától a paplanos, paprika-árus, pálinkafőző, pénzűzér, pokróckereskedő, ragasztékgyártó, reszelő, rézműves, rőfősrővidáru és ruhakereskedők III. oszt. kereseti adóját fogja tárgyalni.

— **Hazafias kir. tábla.** Kolozsvárról sürgönyzik: Az itteni kir. tábla elnöke hazafias rendeletet bocsátott ki a kerületébe tartozó törvényszékekhez és járásbírókhoz. A rendelet szerint a felek keresztnévét ezentúl az iktató- és mutató-könyvekbe magyarul jegyzik be, s magyar keresztnéven szölik a feleket a kihallgatások és tárgyalások alkalmával. A rendelet indoklásául felhossa az elnök, hogy a keresztnevéknél a különböző nyelvek való használata sokszor azt eredményezte, hogy azon ügy más-más szám alatt többször fordult elő. A túlzó ügyvédek a rendeletet vissza akarják vonatni. Déván egy *Hosszu* nevű ügyvéd egy járásbíró rendelkezése ellen felfolyamodást adott be a keresztnév magyar használata miatt.

— **Egy biboros halála.** Rómából érkezett táviratunk jelenti, hogy *Ledochovszky* biboros ma reggel 6 órakor meghalt. Gróf *Ledochovszki* *Micislav* Gokiban született 1822-ben, 1840-ben pappá szentelték. Később a római jezsuita kolégiumban magára vonta IX. Pius pápa figyelmét, a ki őt házi prelátusává nevezte ki. 1866-ban gonesent érsek lett, de 1870-ben meghasonlott a porosz kormánnyal, érsekségétől megfosztatott és börtönre vetetett. 1876-ban kiszabadulván, Rómába ment, a hol a propaganda főprefektusává lett.

— **Haller grófnő nyomorban.** *Budapest*-ről táviratozza tudósítónk: *Haller* Lajza grófnő, a ki hazafias érzését követve fehéregyházi birtokát — melyben *Petőfi* Sándor és hős társainak hamvai nyugszanak — telepítési célokra tudvalevőleg átengedte a kormánynak, de a kincstár rideg eljárása miatt kénytelen volt kivándorolni, Berlinben a legnagyobb nyomorban él. Az agg matróna ápolónői szolgálatot teljesít s így keresi meg mindennapi kenyerét. Nyomoruságos helyzetén azonban legközelebb segítve lesz. A *Petőfi* Társaság közbelépésére ugyanis a kormány revízió alá készül venni a fehéregyházi birtokvásárlás ügyét s így remélhető, hogy *Haller* Lajza grófnő méltányos végkielégítést kap.

— **Álhir Nákó grófról.** Egy budapesti távirat nyomán megirtuk mi is, hogy *Nákó* Kálmán gróft a döblingi tébolydába hurcolták gyanus viselkedése miatt, a mely arra engedett következtetni, hogy a gróf elmebeteg. Bécsből ma azt táviratozzák, hogy *Nákó* gróf nincs a tébolydában, Bädenben lakik most is, honnét naponként bejár Bécsbe s a legjobb egészségnek örvend. A rémhirt, mely az egész sajtót bejárta, ellenségei bocsátották világgá.

— **Natalia ex-királyné emlékiratai.** Párisi lapok írják, hogy *Natalia* ex-királyné most emlékiratain dolgozik. *Natalia* az emlékiratok bevezető részében ki fogja fejteni, hogy mi in-

ditotta őt a katolikus hitre való áttérésre. Egyházi körökben nagy érdeklődéssel várják *Natalia* idevonatkozó kijelentéseit. Az emlékiratok *Draga* királyné multjára is ki fognak terjeszkedni és beavatottak azt hiszik, hogy *Natalia* idevonatkozó leleplezései nem lesznek kellemesek a szerbak királynőjára nézve.

— **Az anyakönyvvezetők köréből.** A belügyminiszterium ideiglenes vezetésével megbízott m. kir. miniszterelnök Arad vármegyében *Szilágyi* Pál csintyei anyakönyvvezető helyett, kinek hatásköre eddig a születések és halálesetek anyakönyvezésére szorítkozott, a házassági anyakönyv vezetésével és a házasságkötésnél való közreműködéssel is megbízta.

— **Husvizsgálat az aradi henteseknél.** Az aradi mészárosok és hentések üzleteiben a kapitányi hivatal ma megvizsgáltatta *Erdős* Ignác állatorvos és *Masztig* Emil rendőrtisztrel a huskészletet. Több helyen romlott húst találtak a hatóság kiküldöttjei s ezért az illető mészárosok ellen szigorú vizsgálatot indítottak.

— **A főhercegek mérközése.** Így nevezhetjük az idei nagy hadgyakorlatokat. A déli hadsereget ugyanis *Ferenc Ferdinánd* főherceg vezényli. Hozzá beosztották a 2. hadtestet gróf *Ucküll* tábornagy alatt, egy külön összeállított hadtestet *Schönaich* altábornagy parancsnoksága alatt, további a bécsi lovas hadosztályt *Ottó* főherceg vezénylete alatt. A 25. gyaloghadosztályt *Lipót Szalvátor* főherceg vezényli. Az északi hadsereg *Frigyes* főherceg parancsa alatt fog állani. A hadsereghez beosztják az 5. hadtestet *Pitreich* altábornagy vezetésével (ide tartozik majd a 37. honvédhadosztály is), az 5. (önálló) gyaloghadosztályt *Mertens* altábornagy alatt, továbbá egy lovas hadosztályt, mely a pozsonyi lovasdandáról és a 4. huszárezredből fog állani, gróf *Attems* altábornagy vezénylete alatt. A fent megnevezett négy főhercen kívül részt vesz még a gyakorlatokban *Ferdinánd* főherceg, mint a 3. vadászrezred parancsnoka, *Lipót Ferdinánd* ezredes a 81. gyalogezreddel, *Ferenc Szalvátor*, mint a 6. dragonos-ezred parancsnoka és *Henrik Ferdinánd* mint ugyanazon ezred főhadnagya.

— **A tegnapi viharról** még mindig érkeznek tudósítások. *Lemberg*-ből táviratozzák, hogy *Kiew*-ben óriási felhőszakadás volt. A víz behatolt a házakba s mintegy százötven épület összeesett. Több mint száz ember a romok között halálát. Bécsből jelenti tudósítónk, hogy a tegnapi felhőszakadás alkalmával egy 9 éves gyermek s semmeringi homokutakon halálát lelta. A vihar által fölkevert homok agyonnyomta.

— **A tanítók és a magyar név.** Érdekes, de egyuttal elszomorító statisztikát lehet találni a népiskolák hivatalos lapjában arról, hogy a magyar tanítók közül, hánynak van magyar neve. E szerint a most működő négyezer állami tanító hatvanöt százalékanak idegen hangzású neve van. Ha most az ország összes tanítóinak névsorát vizsgáljuk, rájövünk, hogy huszonnyolcezer magyar tanító között nem kevesebb, mint huszonegyezer idegen hangzású név akad. Így tehát a magyar tanítók egynegyed részének van csak magyar neve. Reméljük, nem soká marad így ez a névsor. Érdekes volna megtudni, hogy az állami és közigazgatási hivatalokban, a városok és a megyék hivatalaiban hány idegen nevű ember hivatalosodik.

— **Mese egy huszár kivégzéséről.** Ma néhány ujság azt a rémes hirt jelentette, hogy a 16. huszárezred egyik közlegényét, *Kordó* Józsefet a hadbírószak halálra ítélte, mert hadnagyrára kardot emelt, s hogy a huszárt július 19-én golyóval ki is végezték a budapesti *Ferenc József-kaszárnyában*. Az eredet parancsnoksága, a lapok híre szerint, értesítette erről *Kordó* Józsefnek Nagy-Szalontán lakó szüleit. Ez a rémhistoria — mint biztos forrásból mondhatjuk — nem történt meg s *Kordó* József közhuszár a legjobb egészségnek örvend. Tegnap Nagyváradon át, elment a kivégzés híre Nagy-Szalontára is s így történt, hogy *Kordó*nak Bu-

dapestre a kaszárnyába tegnap ezt a táviratot küldte az édesanyja:

— Mi történt veled, édes fiam?

A huszár ugyan nem tudta elgondolni ki küldött róla rossz ujságot az édesanyjának s a távirat sok fejtörést okozott a kaszárnyában, ahonnan elment a felelet Nagy-Szalontára, hogy Kordó Józsefnek nincs semmi baja.

— **A nyilvánosság.** Győr város törvényhatóságának érdekes vitája volt a múlt szombaton. A polgármester havi jelentése után dr. Fischer Gyula kir. alügyész amiatt szólalt föl, hogy egyes beadványokat a győri hírlapok már a bizottsági ülés előtt leközlönek, szintugy történik a bűnügyi adatokkal, amennyiben szenzációsabb nyomozatokban tanuvailomásokat nyilvánosságra hoznak. Nem ellensége —ugymond— a nyilvánosságnak, de az időelőtti közléseket nem helyesli. Zechmeister Károly polgármester válaszában kijelentette, hogy a nyilvánosság a közigazgatás terén sohasem árt. Egyébként is bajos a hírlaptudósítások megszorítása, amikor megtörténik, hogy bizottsági ülések bizalmas határozatai a tagok útján kerülnek a nyilvánosságra. Erre nézve nehéz a határokat megvonni. A bűnügyi nyomozások már más természetűek, de havi jelentések leközlése nem indokolt. Maurer Lajos dr. osztozott a polgármester felfogásában, mert a havi jelentések sorsán az ülés előtti közlések semmit sem változtatnak. A bűnvádi nyomozatok közlése tekintetében utalt a közelmúltban Budapesten történt gyilkosság esetére. A budapesti ékszerész gyilkosságban a tettes gyors elfogatása tisztán a hírlapok tudósításainak köszönhető. A maga részéről minden bűnügyben, ahol nem egyéni, családi, vagy erkölcsi viszonyokról van szó, egyenesen igénybe venné a hírlapok szolgálatát. A bizottság hosszabb tanácskozás után úgy határozott, hogy a felszólalást tudomásul vette.

— **Luccheni nem örült meg.** Genfből táviratozzák nekünk, hogy minden alapot nélkülöz az a hír, mintha Luccheni megörült volna. Luccheni még mindig a börtönben van és izgága módon viselkedik.

— **Felhőszakadás és árvíz.** Máramarosról írják: Az izavölgyi járásban (Máramarosmegye) e hó 17-én iszonyu vihar és felhőszakadás pusztított Dragomirfalva községben és vidékén. Éjjel tört ki a vihar, a melyet még sokkal vésesebbé tett a félrevert harangok zugása. Az Iza folyó partján lévő házakból, tartva az újabb áradástól, jajveszékelve hurcolkodott ki a szegény nép s nem hiába, mert a hirtelen megnőtt víz ismét elpusztította az alacsonyabban fekvő épületeket és az ugyis sokat vesztett népnek kiszámíthatatlan károkat okozott. A gyors kiköltözködés alkalmával több sérülés is történt.

— **Aki lelőtte a „királyt.”** Egy dunántúli város egyik leglátogatottabb kávéházában izgalmas jelenet történt. A vidékről a városba ránduló dzsentrí gyakran összejön és ilyenkor néha hajnalig együtt marad a társaság. Szombaton szintén számosan találkoztak s vacsora után sorra járta a társaság a város vendéglőit és kávéházait. Az utolsó stációnál egy huszár főhadnagynak és egy földbirtokosnak kedve támadt a sakkozásra. Széles jókedvükben az urak biliárd-dáköval igazgatták a sakkfigurákat. Egy-egy elvesztett partinak száz korona volt az ára. A földbirtokos, jóllehet igen válságos helyzetbe került mindjárt az első játéknál, mégis egyre hangoztatta, hogy ötszörös pénzt fizet ellenfelének, ha elveszti. A főhadnagyt egy ideig hallgatta a csipős, de malicia nélkül való kötekedést, később azonban bosszankodva vágott vissza:

— Nem, semmi esetre sem nyerheted meg a partit, mert legrosszabb esetben *lelövöm a királyt!*

Erre a kijelentésre a szomszéd asztalnál ülő gyalogos tiszték fölugrottak helyükről, de amint látták, hogy a sakkfelségről van szó, nyugodtan leültek. Egyikük azonban közöttük azt vitatta, hogy a főhadnagynak nem volt szabad nyilvános helyen, ha mindjárt a sakkkirályról van szó, ily hangosan

nyilatkozni, mert a távolabb ülők csak azt látják és csak azt hallják, hogy tisztól ered a kifejezés. Ezalatt az történt, hogy a földbirtokos tényleg matot adott a főhadnagyról királyának s nagy örömben a *Gott erhaltet!* kezdte dudolni. A levert partner szavának állott. Kirántotta revolverét és a következő pillanatban büszkén felelt vissza:

— Ugy-e mondtam, hogy így lesz. Te csak sarokba szoritottad a királyomat, de én úgy tönkretettem, hogy annak ugyan többé senki matot nem ad.

A lövésre óriási izgatottság keletkezett s rövid idő alatt kiürült teljesen a kávéház. A főhadnagyt azóta nem látták az utcán, mert fölöttes hatósága tudomást szerezve a dolgról, megindította ellene a büntető eljárást.

— **A „huszárok hóhéra” szabadról.** Az összes lapok hajmeresztő dolgokat irtak Kovács budapesti huszárörmesterről, a ki miatt a mi nap is egy szegény közhuszár öngyilkossá lett. Fővárosi tudósítónk jelenti, hogy a brutális huszárörmester még mindig szabadról van s fölöttes katonai hatósága nem tartotta szükségesnek, hogy a legénységet megmentse egy ilyen kegyetlenkedő ember zsarnokságaitól. Ugyancsak fonák dolog lehet ez a katonai büntetőeljárás, mely egyrészt kicsinyes vétségeket az igazságtalansággal határos kegyetlenséggel torol meg, másrészt megtorlatlanul hagy olyan büntetéseket, melyek általános felháborodást keltenek.

— **Tíz éves tolvaj.** Az aradi rendőrség előtt most harmadszor áll tolvajlás miatt egy tíz éves kislány: *Méri Katica.* A fiatal csemete tegnap délelőtt a József főherceg-ut 19-ik számú ház házmesterének lakásába ment be s onnan ruháimukat és cipőt lopott. A konyhaajtóban kezdett kémlelni s miután ott nem látott senkit, bement a szobába, ott kinyitott egy szekrényt s kilopta belőle a ruhákat. A konyhaajtó megett várta egy *Mariska* nevű barátnéja, annak átadta a lopott holmikat s míg ő tovább keresgélte ellopható dolgokat a szobában barátnéja a Baros-parkba futott az elsajátított darabokkal. Otthon egész mesét mondott el a szüleinek arról, hogy egy nagysága mennyire megkedvelte őt s milyen ajándékokkal látta el. A rendőrség előtt pedig azzal védekezik, hogy a *Mariska* nevű barátnéja birta rá a lopás elkövetésére.

— **Gyilkosság.** *Bota* Szimján borcánfalvi lakos (Máramarosban) pár nap előtt *Hodor* barcánfalvi jegyző kis fiával Havasmező határában a *Venderer* nevű havasra marhákat hajtott föl a nyári legelőre. Még alig értek a havas alá, borzasztó vihar kerekedett és utána nagy havazás következett. *Bota* a kis fiával az erdőben volt kénytelen meghuzódni, hogy rájuk esteledett és ott is aludtak. Reggel az 50 éves *Botát* halva találták a juhászok, a kis fiut pedig elvitte valaki és a marhák elszéledtek a rengetegben. A juhászok a holttestet eltemették, de pár nap múlva a csendőrök észrevették a friss hantolást. A holttestet kiemelték és a fején sérülést találtak. A kis fiu, aki *Botával* volt, azt hiszi, hogy míg ő egy ökör mellett aludt, s annak a természetes melege megmentette, addig vezetője a dermesztő hidegben elalélt és megfagyott. A sebhely azonban gyanus és e miatt megindították a vizsgálatot.

— **Egy másik kampanile katasztrófája.** Görci táviratunk egy másik kampanile beomlásáról ad ma hirt. *Sapinóban* a villám beütött a templom harangtornyába, mely ennek következtében beomlott.

— **Gyermek játék Flaubert-puskáival.** Végzetes szerencsétlenség történt Máramarosmegyében e hó 17-én. Dr. Sz. kórházi igazgató vakációra hazatért, 12 éves fia H. ügyvéd fiával Flaubert-puskával lövöldözött. Egyszerre a fegyver használatának sorrendje miatt dulakodás támadt köztük, a fegyver elsült és a golyó H. ügyvéd fiát mellen találta, úgy, hogy azonnal összerogyott. A gyermek nem halt ugyan

meg, de még nincsen egészen veszélyen kívül, mert a golyót nem találták meg a kis fiu testében.

— **Tizenöt lopás tettése.** *Vágó József*, egy Nagyváradról idekerült csirketolvaj az éjjel bemászott *Barb* Efreml Pöltenberg-utcai házába s onnan majorságot lopott. A csirkéket ma reggel a Tököly-téri piacon el akarta adni, a rendőrök azonban megcsípték a tolvajt, a város házára vitték, ahol ma délután kihallgatta *Grén* Nándor t. főkapitány. Eddig *tizenöt lopást* bizonyítottak a Nagyváradról Aradra került tolvajra, valószínű azonban, hogy még több Aradon elkövetett bűn is nyomja a lelkét.

— **Lövöldözés a kávéházban.** *Székesfehérvárott* — mint lapunknak táviratozzák — *Piski* László fűszerkereskedő hasonnevű fia az Elite-kávéház udvarán többször a vendégek közé lőtt. Szerencsére senkit sem talált. Azt hiszik, a lövöldözést pillanatnyi elmezavarban követte el.

— **Gimnazista és kereskedősegéd.** Egyik kecskeméti ujság nyilttéréből ollóztuk át az itt következő, igen jellemző sorokat:

Ezuton van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy *Halasi* István ur (helybeli hentes) VII. gimnáziumba járó Sándor nevű fiát, az általa ellenem tett sértésért, társaságomban egyszer és mindenkorra meg nem jelenhetők nyilvánítom.

Kecskeméten, 1902. július hó 19.

Cseh Mihály,
kereskedősegéd.

— **Sörpoezis.** A *Pécsi Napló*-ban pécsi sörgyárosok pályázatot hirdetnek sörödára, amely lendületes hangon méltatná a habzó árpalé hasznát és amely ellensúlyozná a költészetben immár nagyon elharapódzott bordal formáját. A pályadíj éppen a tárgyhoz illő, mivel ötven liter sörben van megállapítva. A ki verselés és sörivási készséget érez magában, pályázhat a *Pécsi Napló* szerkesztőségére útján.

— **Egy anya rémtette.** *Temesvárról* táviratozza tudósítónk: *Muntiana* Valéria sokaji lakosnő ma reggel 9 éves leányát és 7 éves fiát *fejlesztéssel agyonütötte.* A kettős gyilkosság után letérdelt a holttestek mellé imádkozni, úgy találtak meg arra menő emberek. A szörny-anyát bezállították a kórházba, mert minden jel arra mutat, hogy gyermekeit örült állapotban gyilkolta meg.

— **Párbaj 1849-ben.** A kolozsvári történelmi muzeum érdekes tárgygyal gazdagodott a nagy idők egyik tanujának ajándékozásából. Mint fővárosi tudósítónk írja, *Mispát* Akos 48-as veressapkás őrmester egy képet küldött Budapestre a muzeumnak. A régi elhomályosodott olajfestmény egy érdekes és kevesek előtt ismeretes perbaj-epizódot örökít meg a szabadságharc idejéből. 1849. április havában, néhány nappal a tápió-bicskei csata előtt, két ellenséges lovacsapat találkozott össze a megáradt Tápió folyó partján. A magyar huszárcsapat élén *Sebő* őrnagy lovagolt, míg a német lovasságot *Riederel* ezredes vezényelte. A két vezér, akik a harc előtt jó barátok voltak és együtt szolgáltak Decemberben, katonásan üdvözölték egymást s aztán *Riederel* kihívta *Sebőt* párbajra, amit az el is fogadott. A két ellenséges csapat fölállott a folyó két partján és a két vezér összecsapott. A párbaj, amely lóháton történt, *Riederel* ezredes halálával és a magyar huszárőrnagy súlyos megsebesülésével végződött. A kép azt s pillanatot ábrázolja, a mikor *Sebő* a halálos csapást méri ellenfelére.

— **Katonazene a Baross kioszkban.** Az idén nem igen volt részünk az élvezetet nyújtó katonazenében, mert ahányszor játszania kellett volna a Baross-kioszkban, rendszeren elverte az eső és ha az eső nem is alkalmatlankodott, olyan hideg estéink voltak, hogy nagyon gyakran felöltöben ült a publikum. Most, hogy az idő talán állandó meleg marad, hát a katonazene gondolta meg a dolgot, mert mint híriük, aug 15-étől kezdve a Herkules-fürdőbe kapott meghívást. Azért tehát használjuk fel az alkalmat míg lehet. A holnapi, szerdai estén kívül még háromszor fog játszani a parkban a katonazene.

— **Az ideai fürdő- és utazási szezon** alkalmából nagy buzgalmat fejt ki *Porter Vilmos*

Nagy Áruháza a Szabadság-téren. Fölötte változatos raktárt találunk ott kofferek, uti kosarak, kézi táskák és e szakba vágó cikkekből. Fürdő-kalapok, uszó nadrágok szintén nagy választékban. Legkönnyebb cipők zsevró bőrből férfiak és hölgyek részére. Turista-ingek, nyári kalapok szalmából és posztóból; burkalapok. Igénybe vehető továbbá a közkedvelt fénykép-kedvezmény, a mely öt forintos vásárlásnál egy művészies életnagyságu fényképre jogosít 8 korona ellenében.

A bűn gyermeke.

(Gyórszépésben a fegyház felé.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 22.

Erdekes vendége volt a napokban a szegedi rendőrségnek egy tizenöt éves fiú személyében. A serdülő gyermek az erkölcstelen világ bűnbajtásának egyik zsenge ága, érdekes és elszomorító megfigyelésre kínál alkalmat.

Tizenöt éves a fiú s ez a mostani útja a tizenkettedik toloncut. Hányt-vetett életében mentsvára a rendőrség, hol néhány napig élelmet és kényszerhajlékot nyer, mely előtte már teljesen megszokott valami.

A fiú sorsa meghatározható. Nem ő a bűnös, hanem az a levegő, mely a gyöngy gyermekből gazember palántát nevelt.

Csabán született. Apja nem volt, anyja lenchézba vetette; itt nevelkedett azután 12 éves koráig.

Temesvár vidékén csavargott legutóbb, honnét Kecskemétre igyekezett. Péntek éjjel föllopódzott egy tehervonatra, azon ment Oroszlámosig. Itt a tehervonat összeütközött, mire ő lemaradt. Még azon éjjel másik vonatra szökött föl s Szegedig ment. Itt megfogták s most toloncolják haza Csabára tizenkettedszer.

Rendkívül érdekes és a bűnfattyu lelkületére élénk világot vet az a beszélgetés, melyet toloncutjában tegnap délelőtt a vásárhelyi vonat utasaival folytatott. Kérdezték tőle, hogy hova igyekezett a tehervonattal?

— Ott a kőművesek mellett 60 krajcárt kapok naponként, kosztra elég egy hatos, szállást pedig ad az árok, ahol hálai szoktam. Majd a fene lősz más kutyája, mikor így a héten félre rakott pénzemből vasárnap ihatok, azután még kacsaliódhatok a lányokkal...

— Hát most mit csinálsz otthon, — kérdezte tőle egy utas.

— Egyet fordulok, oszt mék másfelé?

— De megint mepcsipnek!

— Nem hiszöm, mert most mán majd jobban elbukok. A kazán tetején különben is meleg van, legközelebb valami sör-szállító kocsi jégszekrényre alá buvok el...

Igy beszélt a nagyreményű gazember-csemete. Mikor az állomáson leszállt a rendőrrel, oda fordult az utasokhoz:

— Hej, csak nagyobb volna a kukorica, gyühetne utánam András bácsi.

... Es a fiú ment a rendőr előtt, minden lépésével közeledvén a fegyház felé. Mert hogy útja oda visz, az kétségtelen és elszomorító.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Megdézsmált örökség.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, július 22.

Két hó előtt a fővárosi rendőrség egy elhunyt gazdag földbirtokos hagyatéka dolgában indított nyomozást, miután az elhalt nagy vagyónak megdézsmálása miatt emeltek előtte panaszt. A rejtélyes bűnyeknek, melyben egy-

előre „ismeretlen tettesek” ellen fojyt a nyomozás, ezek a részletei:

Horváth Sándor földbirtokos néhány hónappal ezelőtt meghalt. Az öreg urnak kiterjedt és előkelő rokonsága tisztos temetést rendezett. A temetést követő napokon érdeklődni kezdtek a végrendelet és a hagyatékok iránt. Érdeklődésüket kínos megdöbbenés követte. A közel négyszáz ezer koronás hagyatékból alig maradt meg néhány ezer korona s a végrendelet maga olyan különös intézkedéseket tartalmazott, a melyek az okiratot gyanus színben tüntették fel. Az öreg ur a felmutatott végrendelet szerint igen mostohán gondoskodott két rokonáról, Horváth Andorról és lovag Arlow-ról, az ismert fővárosi vívómesterről, a kikkel pedig, a míg élt, a lehető legkordialisabb viszonyban állt. A két mellőzött rokon hosszas tanácskozás után a rendőrséghez fordult. Ugyvédjükkel, Vargha István dr.-ral megtették a bűnvádi följelentést azon egyelőre ismeretlen tettesek ellen, a kik egyrészt moghamisították a végrendeletet, a mely a panaszosok hite szerint nem az igazi végrendelet, másrészt pedig a hagyatékok nagy részét ellopták.

A rendőrség megejtette az előnyomozatot s miután kiderítette, hogy kik érintkeztek az elhalt végrendelettel élete utolsó napjaiban, a vitás végrendeletet átküldte a hagyatéki bíróságnak. Együttal megkereste a bíróságot, hogy a hagyatékok letárgyalása után küldje vissza az aktákat a rendőrségnek, hogy az a bűnyügyi eljárást lefolytathassa.

Azóta visszaérkeztek a rendőrséghez az akták s némi eredmény is van. Nem rég letartóztatták az elhunyt egyik fiát, Horváth Sándor igréci földbirtokost Miskolcon. Váltóhamisítással vádolták s mielőtt szabadlábra helyezték, beismerést tett a végrendeleti ügyben. Előadta, hogy atyja hagyatékából, a többi érdekelték előleges tulajomása nélkül magához vett két takarékkönyvecskét. De átadta az egyiket a rokonok közül egy Zinsné nevűnek, a másikat nővérének, Stuller-nének, a ki leánya volt az örökhagyónak. Am állítólag nyolc takarékpénztári könyvecskéje volt az öreg Horváthnak s most a még hiányzó hatot keresik. Egyébként a bűnper beszűntethetése végett a rokonok közt egyezségi alkudozások folynak.

§ A kuruzolás áldozata. Szomorú véget ért özv. Mayer Jánosné, az aradi közokórház egykori ápolónőjének kuruzslása, amennyiben a páciens, a szerencsétlen Csöge Györgyné gaisai lakost borzasztó kinlódás után megölte. — Csögené fejféjában szenvedett s baján segíteni akart Mayerné, ki — volt ápolónő léte — okosabbnak tartotta magát az orvosoknál. Kenőcsöt ajánlott a betegnek s ezt a kenőcsöt maga el is készítette. Husz krajcárért higanyt vett, s ezt összekeverve disznószirral, kilenc papirosba göngyöltte. Minden nap egy újabb adaggal kente be Csögené fejét, a megmaradt papirost pedig meggyújtotta s füstjét beszívatta beteggel. A hatodik napra már borzasztó hatása volt ennek a gyógyításnak. Csögené feje megdagadt, a fogai kihullottak, a nyelve vérezett, később pedig összeforrott az állkapcája, hogy nem tudta a száját kinyitni. Ilyen állapotban, fekélyekkel borítva kinlódott egy évnél tovább, mely idő alatt a férje szalmaszállal töltött tejet a szájába. Végre behozták az aradi kórházba, hol néhány napi kinlódás után éhen halt. Mayerné ellen gondatlanságból okozott emberölés miatt pört indítottak s ma tartott ügyében föltárgyalást az aradi törvényszék. Számos enyhítő körülményt betudva, a kuruzsló asszonyt két heti fogházra ítélte a törvényszék.

§ Gyilkos székely. Tavaly tavasszal kilenc székely legény tért be egy torockói korcsmába, ahol a hűvös időre való tekintettel, melegített pálinkát ittak. Estefelé haza indultak és hangosan évdtek az utcán. Simándi János éjjeli őrcsendre intette őket, amin az ittas Kerekes

Miklós annyira feidühödött, hogy kést rántott és az éjjeli őrt többször mellbeszurta. Simándi a szenvedett sérülésekbe belehalt. A tordai törvényszék esküdtbírósa halálát okozó súlyos testi sértés büntetéseért felelősségre vonta Kerekest és elítélte 7 esztendei fegyházra. A kir. kuria szüneti tanácsa ma Székely Ferenc koronaügyész indítványára, az ítélet ellen beadott semmisségi panaszokat elutasította.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Uj-aradi heti gabnavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Uj-Arad, július 22.

A két nap előtti éjjeli esőzés áldás volt kapás veteményeinkre és így gazdáink jobb kedvvel néznek a tengeri törés ideje elé.

Az aratás még helyenkint tart, míg a hordás már gazdáink általános foglalkozása.

Az ideai termés legnagyobb része igen jól fizet és minősége nagyon jó. A buza átlagos súlyát még nem lehet megállapítani, de hogy a legtöbb buza eléri a 80 kvalitást, az előre látható.

Az üzlet lassan élénkül és reméhetőleg jövő hó elejével megindul.

Csak igen csekély forgalmu piacunkon új buzát és új árpa is láthattunk, melyek napi áron keltek el.

Mai árak: Az árak 50 kilogramm súlyegységet véve alapszámításnak, korona értékben:

O buza I ső minőségű 7.50—7.80.

Uj-buza I ső minőségű 6.30—6.80.

Uj-buza közép 6—6.30.

Tengeri 4.60—4.70.

O-rozs névleges jegyzés 6.30—6.30.

Uj-árpa 4.30—4.40.

O zab névleges jegyzés 5.80—6.20.

Az irányzat kellemesebb.

— Fizetéskeptelenségek. A bécsi Creditoren-Verein a következő fizetéskeptelenségekről tesz jelentést: Lukács Armin Kassa. — Elefánt Gábor, Felső-Vissó. — Geiner Chiel, Bielitz. — Sedlacek, Hall-fürdő. — Rentka Endre, Vevrecska. — ifj. Margulics Mózes, Jaslo.

Szeszüzlet.

— Július 22. —

Mai jegyzéseink: Készárú nagyban nyers szesz 115 korona, kicsinyben 117 korona; finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül, per 100 liter %, beleértve 70 korona fogyasztási adót. Szárlított moslék 12.80—13— korona mmássánsként.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Július 22. —

Magyar dobrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogramm felül súlyban 103—5 fillérig, öreg közép páronként 300—400 kilogramm súlyban — fillérig, fiatal nehéz páronként 320 kilogramm felül súlyban 112—4 fillérig, fiatal közép páronként 251—320 kilogramm súlyban 111—2 fillérig, fiatal könnyű páronként 250 kilogramm terjedő súlyban 110—1 fillérig.

Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogramm felül súlyban 111—4 fillérig, közép páronként 240—260 kilogramm súlyban 110—2 fillérig, könnyű páronként 240 kilogramm terjedő súlyban 108—9 fillérig.

Sertésüzlet. Július 19. napján volt készlet 44,773 darab, július 20. napján fölhajtatott 645 darab, július 20. napján elszállított 448 darab, július 21. napján maradt készlet 44,970 darab. Üzlet: Változatlan.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Budapest, július 22.

Magyar aranyáradék 4%	121.35
Magyar koronáradék 4%	97.90
Magyar arany 4 1/2 %	119.—
Magyar ezüst 4 1/2 %	100.—
Magyar keleti vasút	119.—
Magyar földtehermentesítési kötvény	97.80
Magyar italmegváltási kötvény	100.—
Horvát szlavon földtehermentesítési kötvény	97.50
Magyar nyeresémsorsjegy kölcsön	206.—
Tiszszabályozási és szegedi kölcsön	162.—
Osztrák papírjáradék	101.50
Osztrák járadék ezüst	101.50
Osztrák járadék arany	121.50
Koronáradék	99.75
1860-iki államsorsjegyek	153.50
Osztrák-magyar bankrészesvény	1600.—
Magyar hitelbankrészesvény	707.—
Osztrák hitelbankrészesvény	679.25
Osztrák-magyar államvasút	701.75

Budapesti ár- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, július 23.

Déltőzsde. Buzakinálát mérsékelt, vételkedv jó. Szilárd irányzat mellett 15,000 méterzássa körül forgalomba. Öreg buza 10, új buza néhány fillérral drágább áron. Egyéb gabonanevek kedvezők. Időjárás szép.

Zárulat 12 órakor:

Buza októberre	6.90— 6.81
Rozs októberre	5.89— 5.90
Zab októberre	5.31— 5.32
Tengeri júliusra	—
Tengeri augusztusra	4.81— 4.82
Tengeri 1903. májusra	4.90— 4.91
Repce augusztusra	10.30—10.40

Zárulat 5 órakor:

Buza októberre	6.80— 6.81
Rozs októberre	5.88— 5.89
Zab októberre	5.35— 5.36
Tengeri júliusra	4.83— 4.84
Tengeri augusztusra	—
Tengeri 1903. májusra	4.90— 4.91
Repce augusztusra	10.30—10.35

Zárulat 8 órakor:

Oszták hitelrészvény	680.—
Magyar hitelrészvény	708.—
Lezámtólóbank részvény	450.50
Rima-Murányi vasmű részvény	491.—
Oszták-magyar államvasúti részvény	701.—
Közúti vasút	621.—
Városi villamos vasút részvény	310.—

NAPIREND.

Július 23. Szerda. Róm. kath. naptár: Apollinár. — Protestáns naptár: Apollinár. — Görög-keleti naptár (július 10.): Leonc. — A nap két 4 óra 11 perckor, nyugszik 7 óra 28 perckor. — A hold két 8 óra 32 perckor, nyugszik 7 óra 5 perckor.

Költősej-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ óráig; kedden, csütörtökön és pénteken délután 1 $\frac{1}{2}$ —2 $\frac{1}{2}$ óráig; vasárnap és ünnepnapokon zárva. Helyiség: Erekye-muzeum helyisége mellett Ulésterem.

Időjárás. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratát szerint a mai napra a következő időjárás várható: Változó, hűvösebb, helyenként elvélve csapadék, zivatarok.

REGÉNY-CSARNOK.

Hípnózi.

— Angol regény. —

Írta: Hardy I. D.

[31]

(Folytatás.)

TIZENEGYEDIK FEJEZET.

Másnap reggel a kapitány szokott joviális modorában üdvözölte Fitzallannét és így szólt hozzá:

— Mondhatom, asszonyom, hogy ön a nap hőse. A doktor szája az ön dicséretével van tele, de magában, tudom, hogy hálát ad az Istennek, hogy nem mindenki oly erős idegzetű, mint ön, mert akkor minden orvos éhen halna.

Az orvos ebben a pillanatban lépett hozzá s Nazaréna élénken kérdezősködött Ray hollywoodról.

— A beteg állapota egészen kielégítő, asszonyom. De mivel az szükséges, hogy teljes nyugalma legyen és folyton hanyattfeküdjék, a kapitány oly szíves volt, hogy magán-szalonját engedte át Percival ur számára.

— Igen, az szelöesebb, mint a szük kajütt — szölt a kapitány — s az én kerevetemen kellemeesebb a fekvés, mint a szük ágyban. Külömben kérdezősködött ön felöl asszonyom. Talán jó lenne ha meglátogatná s kissé felvidítaná.

— Szívesen, ha szabad, — szölt Nazaréna. — Szabad Percival urnak beszélni, orvos ur?

— O igen, csak az izgalmaktól kell óvakodnia.

— S mi van azzal a szerencsétlen ördögtel, Stopletonnak hívják, ugye-e? — kérdezte a fiatal asszony résztvevően.

— Dühöngött és turta a tajtékot, míg csak kényszerubbonyt nem adtak rá. Az ápolója egészen kétségbe van esve a szerencsétlenség miatt, melyet okozott s a saját hanyagságát vádolja. Tudja mi volt az oka a gyilkossági kísérletnek? A szerencsétlen azt hitte magáról, hogy Jehova papja, kinek áldozatot kell bemutatnia.

Nemsokára bevezették Nazarénát abba a fedélzeten levő kis szalobba, ahol Ray feküdt, a beteg a kereveten pihent s kissé felhevült.

nek látszott, míg szeméi tulságosan ragyogóknak s nagyoknak tüntek fel. Mikor a doktor megjegyezte:

— Látogatója jött Fitzallanné, aki szeretné tudni, hogy érzi magát, — a pir még élénkebb lett Ray arcán s az öröm sugara villant fel szemében.

— Hogy van? kérdezte Nazaréna szeliden, kezét nyujtva Raynek, melyet azt hevesen ragadott meg s fogvatartott.

— Köszönöm, sokkal jobban, csaknem egészen jól.

— Nono, az még nem egészen úgy van, — felelt az orvos s Nazarénát még egyszer figyelmeztetve, hogy az izgalom árt a betegnek, eltávozott.

Amint Ray egyedül maradt a fiatal asszony-nyal, hálásan susogta.

— Milyen jó ön, hogy eljött.

— Aggódtam ön miatt s magam akartam utána nézni, hogy van, — susogta Nazaréna, köszönetet akart mondani Raynak, de hangja felmondta a szolgálatot s azért elhallgatott. De hallgatása ékesen szólt, Ray megértette.

— Nincsenek fájdalmi? — kérdezte végre halkán.

— Ha mozdulok, van egy kevés; de hogy van ön? Nem ártott meg az ijedtség?

— Egy cseppet sem.

— Tudott aludni? — kérdezte Ray egy kis idő múlva.

— Keveset, — vallotta meg Nazaréna, — és ön?

— És csak reggel felé aludtam el, folyton az járt az eszemben, hogy mi lett volna az anyámmal, ha az az örült megölt volna. Annyira szeret!

— Igen, azt láttam, — szölt Nazaréna.

— Szeretném, ha jobban meg tudnám érdemelni gyöngédségét és szeretetét, — susogta Ray, — csak most látom be, hogy eddig könnyelmű, semmittevő voltam s ennek a belátását önnek köszönhetem.

— Nem akartam bántani önt, — felelt a fiatal asszony, — hanem . . .

— Böven rászolgáltam a szemrehányásra — szakította félbe Ray, — s hogy most eljött hozzám, ez annak a bizonyosága, hogy megbocsátott s ez megér egy késszurást.

— O, nem szabad így beszélnie, — kiáltott könyezve a fiatal asszony s felemelte a kezét, melyet Ray megfogott s az ajkához vont.

— Köszönöm, szívemből köszönöm a bocsánatát, — szölt a fiatal ember bensőséggel.

Rövid beszélgetés után Nazaréna felkelt és barátságosan szólt:

— Mára elég volt, próbáljon aludni.

Ray heves tiltakozása ellenére is elment, de napközben megismételte látogatását s utasok is bejöttek hozzá, hogy tudakozódjanak hollywoodról, mert esete általános részvétet keltett az egész hajón.

Éjjel az idő hirtelen megváltozott, heves vihar keletkezett s a hajó ingása s bukdácsolása egy pillanatra sem engedte Rayt aludni. A reggel beköszöntésével a vihar még erősebb lett s az orvos azt tanácsolta Raynak, hogy inkább térjen vissza a saját kajüttjébe s feküdjék ágyba, s ott kevésbé fogja érezni a rázást s a lökéseket. Ray szót fogadott, bár nem szívesen, estére kelve pedig bágyadtnak érezte magát, ki volt merülve, de a vágyva-vágyott álom még sem akart a szemére jönni. Nyugtalanul hanykolódott az ágyon, a sebe égően kezdett fájni s éppen azon gondolkodott, hogy fölkeltesse-e az orvost, mikor rettenetes recsegés-ropogás hangzott fel s a hajógép, melynek nyögése, lihegése és fujtatása eddig szinte türehetetlen volt, egyszerre elhallgatott.

Természetesen csak pár pillanatra. Aztán Ray zúgó sitergő robotást hallott, mintha megszállhatatlan mennyiségű hullám ömlött volna át a fedélzeten, a hajó minden eresztékében megremegett s hangos sikoltás, kérdezősködés, parancsszó és menyörgésszerű zugás hangzott össze-vissza a levegőben . . . Hogy valami rettenetes dolog történt, az kétségtelen volt. Ray olyan gyorsan, amint csak bírta, elhagyta a kajüttjét, felöltözött s az ajtó kilincset kezdte keresni, azonban a teljes sötétségben nem bírta megtalálni.

Egyszerre hirtelen gyengeség lepte meg, gyors mozdulatai folytán sebe újra felszakadt, s borzadva érezte, hogy vére melegen folyik

alá a testén. Segítségért akart kiáltani, de hang nem szakadt fel lihegő melléből. A hajó inogni kezdett s az oldalára fordult. Ray teljesen elvesztette az egyensúlyt s földre zuhant, esés közben véresre ütve fejét az asztal éles sarkában. Elvesztette eszméletét.

(Folytatása következik.)

A felelős szerkesztő távollétében a szerkesztésért felelős:

Vass Géza.

Nyári színház.

Szerdán, 1902. évi július hó 23 án:

URANIA

magyar tudományos színház előadása:

Magyarország gyógyfürdői és üdülőhelyei.

Három felvonásban, 188 színesen vetített és 6 mozgóképpel. Írta: Dr. Deák Imre.

Kezdete este 8 órakor.

NYILTTÉR.*

Ferenc-tér és Szt.-László-utca sarkán
ujonnan épült hérházban

három szép uri lakás

f. évi november 1-től kiadó.

Bővebbet Szirmai Antalnál, Zrínyi-utca 4c. alatt.

Telefon-szám: 368.

Még csak néhány katonazenecsőtel
a Baross-kioszkban.

Ma szerdán, folyó hó 23-án

este 8 órától kezdve

a Baross-Kioszkban

NAGY

katonai-hangverseny

tartatik válogatott műsórral.

Belépti-díj személyenként 80 fillér.

Kezdete este 8 órakor.

Számos látogatást kér

teljes tisztelettel:

Nagy Lajos,

1284

bérle.

Cséplőgépek

felszereléséhez előirt szabályszerű

kőtszer-szekrények,

darabonként 10 koronáért kapható

VOJTEK és WEISZ

drogueria és parfumeria nagykereskedése

ARADON.

1286

Magyar kir. államvasutak igazgatóság

106781—902. F. IV. szám.

Árverési hirdetmény.

A kézbesíthetetlen és fölös szállítványok a vasuti üzletszabályzat 70 §-a értelmében nyilvános árverés útján, d. e. 9 órakor az alább felsorolt állomásokon a következő napokon kerülnek eladásra, melyhez a t. közönség ezennel meghívatik.

állomáson	1. é. július hó
Arad	23-án
Debreczen	23-án
Bpest. ny.	24-én
Miskolcz g. p. u.	24-én
Zágráb	24-én
Bpest dpart	28-án
Eszék	28-án

Budapest, 1902. július hóban.

Az igazgatóság.

(Utánnomás nem díjazatik.)

Magy. kir. államv. üzletv. Aradon.

17466—1902. I. sz.

Pályázati hirdetmény.

A magyar kir. államvasutak Nagyszében állomáson lévő ályavendéglő bérletére zennel zárt ajánlati pályázat hirdettetik.

A bérlet 1903. évi január hó 1-ével kezdődik és tart ezen időponttól számított három éven át, vagyis 1905. évi december hó 31-ig.

A bérleti helyiségek a következők: a vendéglő magánlakásul 3 szoba és egy cselédszoba, továbbá az I—II. oszt. étterem, főzőkonyha, tálaló helyiség, éléskamra, valamint e helyiségekhez tartozó folyosó, pincze, padlás, és jégverem. — A III. oszt. váró- és étteremben csak az ételek és italok elárúsítása engedtetik meg, s ezen közös célra szolgáló helyiség fűtése és világítására a vendéglőnek évenként 149 m³ tűzifa, vagy ezzel egyenértékű kőszén és 207 klg. kőolaj fog kiszolgáltatni, míg a többi helyiségek fűtése és világítására a szükséges anyagok önköltségi áron fognak a vendéglőnek kiszolgáltatni.

A bérleti feltételek a magyar kir. államvasutak aradi üzletvezetőségének I. osztályában a rendes hivatalos órákban megtekinthetők, vagy kívánatra postán megküldetnek, miért is ajánlattevőkről feltételeztetik, hogy azokat ismerik és egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

Az 1. koronás bélyeggel ellátott és „Ajánlat a nagyszébeni pályavendéglő bérletére” feliratu borítékba zárt, ajánlatok lepecsételve 1902. évi augusztus hó 19-én déli 12 óráig alulírott üzletvezetőség általános (I.) osztályánál nyújtan-dók be.

Bánatpénz fejében 200, azaz kettőszáz korona készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban legkésőbb 1. évi augusztus hó 18-án déli 12 óráig a m. kir. államvasutak aradi üzletvezetősége gyűjtőpénztáránál Aradon leteendő.

Takarékpénztári betétkönyvek letét gyanánt nem fogadtatnak el. Ezen feltételektől eltérő, vagy nem a kitűzött határidőre beérkezett ajánlatok nem vétetnek figyelembe. Az ajánlatok közt a választás szabadon, a bérösszegre való tekintet nélkül történik.

Aradon, 1902. évi július hó 12.

Az Üzletvezetőség.

(Utánnomás nem díjazatik.)

Árúraktár eladása.

Vagyonbukott Pollák Gyula gépkereskedő csődtömegéhez tartozó, a csődleltárba felvett árúkat, nevezetesen: 2 használt gőzcséplőgépet, 1 nyolcz lóerejű használt gőzmozgonyt, mindennemű egyéb gazdasági gépeket, géprészeket és felszereléseket, valamint egy Blazicsek Félix-féle kétajtajú nagy vas pénzszekrényt az aradi kir. Törvényszék mint csődbíróságnak 10231—1902. cs. sz. alatt kiadott felhatalmazása alapján **folyó évi július hó 24. és 25-én, csütörtökön és pénteken d. e. 9—12 óráig és d. u. 4—6-ig** Pollák Gyula volt raktárában, József főherceg-ut 11. sz. alatt egyenként vagy csoportonként mélyen a beszerzési áron alul, **szabad kézből eladom.**

Steinitzer Félix,

mint vb. Pollák Gyula csődtömeg-gondnoka.

1286

Magy. kir. államvasutak.

73174—1902. sz.-hoz.

Pályázati hirdetmény.

Alulírott igazgatóság a magy. királyi államvasutak műhelyeiben 1903. évben, esetleg 1904. és 1905. években szükséges kenőpárnák és paszománycikkek szállítására ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

A pályázat tárgyat képező anyagokat feltüntető ajánlati űrlap, valamint a szállításra vonatkozó és az ajánlattételnél kötelező részletes módozatokat tartalmazó ajánlati felhívás valamennyi hazai kereskedelmi és iparkamaránál megtekinthető és az alulírott igazgatóság anyag- és leltárbeszerzési szakosztályánál (Budapest, VI. Andrassy-ut 78. sz. II. emelet, 46. ajtószám) díjtalanul kapható.

Az előírt módon kiállított, ivenkint egy koronás magy. kir. okmánybélyeggel ellátott ajánlatok, a 60 filléres magy. kir. okmány-

bélyeggel ellátott és aláírt ajánlati felhívással együtt lepecsételve legkésőbb folyó évi augusztus hó 5-én déli 12 óráig a fentemlített szakosztálynál benyújtandók, vagy posta útján odaküldendők. Az ajánlat borítékba e felirattal látandó el: „Ajánlat 73174—902. számhoz.

Bánatpénz gyanánt az ajánlandó cikkek értékének 5% ka legkésőbbben folyó évi augusztus hó 4-ének déli 12 órájáig a m. kir. államvasutak budapesti főpénzáránál akár készpénzbe, akár állami letétekre alkalmas értékpapirokban leteendő.

Bánatpénz nélküli és később benyújtott ajánlatok, valamint az olyanok, melyek nem az előírt módon téteknak, vagy a melyek az aláírandó ajánlati felhívás nélkül nyújtanak be, figyelembe nem fognak vétetni.

Budapest, 1902. évi július hó.

A m. kir. államv. igazgatósága.

Lábizzadás, Kónaljizzadás

ellen

egyedüli és biztos hatású szer a Hajós-féle

Általános hintőpor,

(Tanno-salicyl. comp.)

mely sem bőrt, sem fehéreműt nem piszkít. Használata nagyon egyszerű és kényelmes, néhányszori behintés után a lábizzadás és a vele járó kellemetlen szag teljesen megszűnik.

Ára egy doboznak 35 krajczár.

Cséplőgéptulajdonosoknak nélkülözhetetlen!!

Elsőrendű kötszerekkel ellátott

Mentő-szekrény

előírás szerint összeállítva darabja 5 forint.

Kifárasztott mentőszekrények jutányosan kiegészítetnek.

Kapható egyedül:

Hajós Árpád

gyógyszertára és gyógyvegyészeti laboratóriumában

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

TELEFON +35

Legnagyobb választék
arany, ezüst és ékszer-
tárgyakban.

Alkalmi vétetek és eladások.

DEUTSCH IZIDOR

órás és ékszerész 43

ARAD, TEMPLOM-UTCZA

Minorita-palota.

Zálogcédulák,

arany és ezüsttárgyak készpénz
fizetés mellett a legmagasabb
árban megvétetnek, vagy be-
cseréltetnek.

Magyar kir. államvasutak igazgatósága.

106780—1902. F. IV. sz.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, hogy a vasuti kocsikban és az állomási helyiségekben elhagyott tárgyak, u. m. bőröndök, táskák kalapok, ruha- és fehéreműek, botok, napernyők és esernyők stb. az alább felsorolt állomásokon árverés alkalmával azonnali készpénz fizetés mellett el fognak adni:

állomáson	1. évi július hó
Szeged	22-én d. u. 2 óra
Debreczen	28-án d. u. 2 óra
Arad	23-án d. u. 2 óra

Budapest, 1902. július hóban.

Az igazgatóság.

(Utánnomás nem díjazatik.)

5228—1902. tkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

Az aradi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Braun és Kohn valamint az Aradmegyei Árvaszéki pénztár végrehajtónak Klepe György végrehajtást szenvedő elleni 1100 és 1000 korona tőkekövetelés és árulékai iránti végrehajtási ügyben az aradi kir. törvényszék területén lévő, Kurtics községbe fekvő, a Kurticsi 7. sz. telekkönyvben A. I. 12—16 sor alatt felvett ingatlanokra 1014 kor. becsérték és kikiáltási árban és a Kurticsi 16. számú telekkönyvben A. I. 7—12. sor a felvett ingatlanra az árverést 2601 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1902. évi augusztus hó 7-ik napján délelőtt 10 órakor Kurtics községhezánál megtartandó nyilvános árverésen a kikiáltási áron alól is eladtni fog.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át, vagyis 260 korona 10 fillért és 101 korona 40 fillért készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cikk 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Aradon, 1902. évi június hó 24-ik napján. Az aradi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.

Zubor,

kir. tsv. bíró.

1285

Egy leány,

vidéki, jóra való, ki főzni is tud, kerestetik egy magányos urhoz. Árvalány, ki németül olvasni tud, előnybe részesül. Czim a kiadóhivatalban. 1281

Jgen csinos két szobás lakás

minden hozzátartozóval augusztus 1 vel havi 12 forintért kiadó Kné-zich Károly-utca 9. szám alatt. 1282

Egy modern

ujonnan épült ház szabad kézből eladó. — Bővebbet a kiadóhivatalban. 1254

Egy kereskedelmi végzett

leány irodalmi vagy hasonló munkára alkalmazást keres. Magyar és német levelezésben jártas. Bővebbet szivességből Révész Nándor, Arad.

Pankotán

(Bokréta hegyen)

3 holdas szőlő eladó,

épület és berendezéssel együtt.

Ifj. Gantner Károly,

1279

Uj-Szent-Annán.

Férfiak

ingyen kapnak

olyan új találmány orvosságot, mely az elvesztett erő újra meghozza. Próbacsomagot s egy száz oldalas könyvet postán, jól becsomagolva, ingyen kapják mindazok, a kik érte írnak. Ez a legbámulatraméltóbb csoda-orvosság, mely megmentett ezeket, a kik fiatalkori kihágások folytán nemi bajokban, szifiliszben, valamint elvesztett férfierőben szenvednek. Ez okból elhatározta az intézet, hogy egy ingyen csomag orvosságot magyarázó könyvvel együtt mindenkinek ingyen küld. Ezzel a házi orvossággal a baj otthon gyógyítható, s mindazok, a kik a fiatalkori kihágásokból származó nemi bajokban, szellemi elgyöngülésben, vagy krónikus bajokban szenvednek, otthon gyógyíthatják magukat. Ez a gyógyszer közvetlenül azokra a szervekre hat, a hol a megerősödés szükséges csodálatos eredménnyel gyógyítja az évek óta tartó betegségeket. Öreg, fiatal egyaránt írhat a Staat Medical Institutnak az alant jelzett címre, a honnan a csomagot rögtön elküldik. Az intézet leginkább azokat akarja megmenteni, a kik kezelés céljából az otthonukat nem hagyhatják el. A próbacsomag megmutatja, hogy mily könnyen gyógyíthatók ebből a rettenetes bajból otthon. Az intézet kivétel nem tesz. Mindenki írhat érette bárhol magyarul, mire titoktartás mellett postafordultáva egy ingyen csomag orvosságot kap magyarázó könyvvel együtt. Irjon még ma. A csomag oly szépen be van csomagolva, hogy a tartalmát senki sem fogja megtudni. A levelet így kell címezni: State Medical Institute 49 Elektron Building, Fort Wayne, Ind Amerika. A levelek mindig bérmentesítendőek. 1341

Sanatorium és Vizgyógyintézet
Arad, Zrinyi-utca 3. sz. Telefon 270.

Vezető-orvos: **Dr. HECHT.**

Idegesség, ideges gyomor, bél-, fej-, szívbántalmaknál, rheuma, köszvény, szívelzsírosodás, vörsegyénység, szivbillentyű, nő, tüdő és gégebetegségek, rossz testtartásnál. Gyógyeszközök: Hidegvizgyógyászat, villámfény-, moór-, szénsavas-, villamos fürdők, massage, belégzések, villamosítások, svéd gyógytorna. Napfürdő. Hasmassage.

Bennlakóknak kényelmes szobák, jó ellátás.

Délmagyarországon egyetlen jogosított intézet, mely télen-nyáron nyitva van.

Forgalmi kimutatás

az aradi kerületi betegsegélyező-pénztár 1902. év I. félévi forgalmáról.

Bevétel:		Kiadás	
	Korona.		Korona.
1. Az elmúlt év pénztári maradványai	2555.79	1. Táppénzekben	7064.90
2. A kötelezett tagok járuléka	13237.96	2. Gyógyszerek és orvosi segédeszközök	2802.27
3. Az önként belépett tagok	447.09	3. Kórházi ápolási díjak	76.80
4. A munkaadók járuléka	6618.98	4. Szülészeti segélydíjak	24.00
5. Kamatokban	64.00	5. Orvosok fizetése	5534.40
6. Belépési díjakban	2.00	6. Temetkezési potlékok	768.00
7. Birság pénzekben	15.00	7. Leltári kiadások	12.00
8. Egyéb bevételekben	259.88	8. Tartalék alapra	44.00
Összesen	23200.70	9. Kezelési kiadások	625.61
Pénztári maradvány VI/30	2323.09	10. Irodai kiadások	565.92
		11. Fizetések és tiszteletdíjak	3340.22
		12. Vegyes kiadások	19.49
		Összesen	20877.61
A tulajdalmi teherösszeg fedezetéül szolgál.		Pénztári maradvány VI/30	2323.09
1. A takarékpénztári betét	1700.03	Összesen	23200.70
2. Postatakarékpénztári betét	201.00		
3. Kézi pénztári készlet	422.09	Telher a II-k negyedre.	
4. Végrehajtás alatti hátralék	183.19	1. A központi gyógytárak szál	2132.09
Összesen	2506.28	2. A külkerületi	535.61
Egyenleg fedezetlen	1721.80	3. Kórházi ápolási számla I. n.	1127.74
Összesen	4228.08	4. " " " " II. n.	432.64
A pénztár tartalék alapja VII/3	12781.01	Összesen	4228.08
		A pénztár tagállománya VI/30	3742 tag.

Arad n, 1902. évi július hó 4-én.

Sárga Károly,
ell. jegyző.

Knothy Géza,
pénztáros.

Nagyszebeni Földhitelintézet.

A legelőnyösebb feltételek mellett engedélyezünk jelzálogkölcsonöket

30%, 38 és 40% évi visszafizetésre (amortisálóra) féléves részletekben, melyekben egy a kamat, mint a tőke törlesztése be foglaltatik. A kölcsönök készpénzben a záloglevelek teljes névértékben fizettetnek ki.

A kölcsönök közvetítését eszközöl megbízottunk **Szücs F. Vilmos Aradon,**

ki is mindennemű felvilágosítással szolgál.

Nagyszebeni Földhitelintézet.

Hivatkozva a fenti hirdetésre, kérem a t. jelzálog kölcsönt kereső közönséget, hogy úgy mint eddig továbbra is bizalommal forduljon ügyeivel hozzám, eivem mindenkor a közönség szolid kiszolgálása volt s marad is

A bekebelezési költségeket kívánatra előlegezem, díjazásom utólagos.

Tisztelettel

SZÜCS F. VILMOS

Ingatlan és földhitel kölcsönintézet 1025

Arad, Boros Beni-tér 22. sz. (Spielmann-ház) I. emelet.

Telefon szám 485.

T. cz.

Van szerencsém nagyra becsült rendelöimnek szives tudomására adni, hogy folyó évi február hó 1-étől

a Jemplom-utca 3. sz. alatti **czipész-üzletemet**

felosztattam, de iparomat továbbra lakásomon

Heim Domokos-utca 2 sz. alatt,

a Tököl-téri Kishalmi-féle gőzfürdő mellett folytatom.

Főtörökvésem oda irányul, hogy nagyra becsült rendelöimet ezután is legnagyobb odaadással, szolid és pontos kiszolgálásban részesítsem, miért is az eddigi pártfogásért esedezem.

Magamat a n. é. közönség becses bizalmába ajánlva maradok

kiváló tisztelettel

Pakszián Sándorné,

czipész, Heim Domokos-utca 2. sz.

A magy. kir. Államv. igazgatósága.

68962—1902. szám.

Pályázati hirdetmény.

Alulírott igazgatóság a m. kir. államvasutak menetjegy-nyomdájában, illetve műhelyeiben 1903. évben, esetleg 1904. és 1905. években szükséges festett, hasított birkabőrök, alátét bőrkarikák, bőrporthártsák, valamint a Westinghouse-félek tömítéséhez való bőrtársák szállítására ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

A pályázat tárgyát képező anyagokat feltüntetö ajánlati ürlap, valamint a szállításra vonatkozó és az ajánlattételnél kötelező részletes módozatokat tartalmazó ajánlati felhívás valamennyi hazai kereskedelmi és iparkamaránál megtekinthető és az alulírott igazgatóság anyag- és leltár-beszerezési szakosztályánál (Budapest, VI. Andrássy-ut 78. sz. II. em. 46. ajtószám) díjtalanul kapható.

Az előirt módon kiállított, ivenkint egy koronás m. kir. okmánybélyeggel ellátott ajánlatok, a 60 filléres okmánybélyeggel ellátott és aláirt ajánlati felhívással együtt lepecsételve legkésőbbben folyó évi augusztus hó 12 ének déli 12 órájáig a fentemlített szakosztálynál benyújtandók vagy posta útján oda küldendők.

Az ajánlat borítéka e felirattal látandó el: „Ajánlat 68962—902. számhoz.”

Bánatpénz gyanánt az ajánlandó cikkek értékének 5 százaléka legkésőbbben folyó évi augusztus hó 11-ének déli 12 órájáig a magy. kir. államvasutak budapesti főpénztáránál, akár készpénzben, akár állami letétekre alkalmas értékpapirokban leteendő.

Bánatpénz nélküli és később benyújtott ajánlatok, valamint az olyanok, melyek nem az előirt módon tételnek, vagy a melyek az aláírandó ajánlati felhívás nélkül nyujtatnak be, figyelembe nem fognak vétetni.

Budapest, 1902. év július hó.

Az igazgatóság.

(Utányomás nem díjazatik.)